Opłata pocztowa opłacona ryczałtem.

Rok IX. Zakopane, sobota, 15 lutego 1930 r. Nr. 7.

ZAKOPANE

Organ Związku Przyjaciół Zakopanego

Cena 50 groszy | Z LISTĄ GOŚCI | Przedpłata kwartalna 4 zł

Zakopane na dar narodowy dla Marji Skłodowskiej-Curie.

W czasie od 15 do 28 lutego organizuje Komitet Daru Narodowego dla Marji Skłodowskiej-Curie szereg odczytów, zbiórek i Akademję, która się odbędzie w dn. 23 lutego, a program szczegółowy której zostanie ogłoszony później.

Kto jest Marja Skłodowska-Curie i co zrobiła dla ludzkości, a z czego dumną może być Polska, wie chyba nietylko każdy dorosły człowiek w Polsce i zagranicą, ale prawie każde dziecko, które liznęło coś niecoś z wiadomości szkolnych.

Niema chyba w świecie człowieka, któryby nie wiedział, co to jest rad — słysząc tyle o radjotelegrafji, radjoterapji, a przedewszystkiem o „radjo“, które mu tyle rozkoszy daje, gdy zasiada do małej skrzynki i zakłada na uszy słuchawki, względnie łączy aparat z głośnikiem.

Jakiż to w całym świecie naukowym, a co zatem idzie i w życiu ludzkości dokonał się przewrót od chwili, gdy w roku 1898 w grudniu depesze rozniosły na cały świat wieść, że Marji Skłodowskiej-Curie udało się odkryć r a d, kilka miljonów razy silniej promieniujący niż znany już uprzednio uran.

Od tego czasu minęło już trzydzieści lat — medycyna poczyniła przy pomocy radu szalone postępy. Największa plaga ludzkości — rak — przestaje być dla niej tak groźną...

Żadne odkrycie od czasu Kopernika nie sprowadziło takiego przewrotu w pojęciach o budowie wszechświata. Odkrycie Kopernika dotyczyło ciał niebieskich nieskończenie wielkich, Marji Skłodowskiej zaś atomów — nieskończenie małych cząsteczek, z których składa się materja wszechświata.

Odkrycie radu i wspaniałe konsekwencje tego odkrycia przyniosły małżonkom Curie sławę i zaszczyty. Otrzymali nagrodę Nobla i mnóstwo innych odznaczeń.

Gdy w grudniu roku 1924 cały świat naukowy składał hołdy Marji Skłodowskiej-Curie podczas uroczystości urządzonej dla niej w Sorbonie przez Akademję Paryską z powodu 25 rocznicy odkrycia radu, gdy rząd francuski jednocześnie — w uznaniu jej zasług dla nauki francuskiej i dla dobra ludzkości obdarzył ją dożywotnią rentą, powstał i u nas projekt zaznaczenia węzłów krwi łączących wielką uczoną z Polską przez ofiarowanie jej „Daru narodowego“.

Stanowisko to tem słuszniejsze, że Marja Skłodowska nigdy nie przestała uważać się za Polkę i stale podtrzymuje stosunki z krajem ojczystym.

Podczas bytności Marji Skłodowskiej w Warszawie, w końcu roku 1921-go, przedstawicielki różnych Zrzeszeń Kobiecych stawiły się u niej, aby prosić ją w imieniu swych stowarzyszeń na członka honorowego i złożyć jej hołd w imieniu kobiet polskich. Marja Skłodowska przyjęła je serdecznie i zwróciła się do nich z następującą prośbą: *„Jeśli chcecie istotnie dać mi dowód życzliwości i uznania, zajmijcie się stworzeniem w Warszawie Instytutu Radowego“*. Zorganizował się wtedy Komitet Daru Narodowego dla Marji Skłodowskiej-Curie i postanowił ofiarować jej dar najmilszy jej sercu: wzorowy Instytut radowy jej imienia o charakterze naukowo-leczniczym, na wzór Instytutu Curie w Paryżu. Dzieło takie będzie godnym Darem Narodowym od wskrzeszonej Polski dla jej sławnej Córki.

W tej chwili instytut ten jest już w budowie. Dźwiga się on ofiarnością całego społeczeństwa. Brak jeszcze na zupełne jego wykończenie około miljona złotych i te musi, jaknajspieszniej dać z siebie całe społeczeństwo. Wstydem byłoby dla nas wielkim, gdybyśmy się na ten już niewielki wysiłek zdobyć nie mogli.

W momencie. gdy wszystkie miasta Polski, gdy wszystkie stowarzyszenia i związki wyprzedzają się w wyścigu ofiarności na cele budowy Instytutu Radowego, w wyścigu tym musi wziąć udział także Zakopane, to Zakopane, na które z racji jego naturalnego położenia podniebnego i znaczenia jako największego w Polsce uzdrowiska zwrócone są oczy całej Polski.

Kto ma pretensje, słuszne czy niesłuszne, nie wchodzimy w to, do godności „letniej stolicy", czy też „stolicy sportów", ten musi godnie na to odpowiedzieć i przypuszczamy, że godnie odpowie. Udział Zakopanego w budowie Instytutu Radowego musi odpowiadać jego znaczeniu i powadze.

A. SEELIEB.

Co i jak?

V. Zdrowotność.

I. Budujmy mleczarnię.

(C. d.)

Przyjmując formę spółdzielni góralskiej, możnaby kapitał 50.000, potrzebny do uruchomienia, podzielić na 1000 udziałów po 50 zł, aby i najniezamożniejszym nawet umożliwić przystąpienie do spółdzielni. Z tego Gmina powinna wziąć znaczną część, by zapewnić sobie ingerencję w prowadzenie mleczarni, tak samo Związek Przyjaciół. Resztę udziałów — może 600, może 700, nie trudno będzie sprzedać, licząc się z tem, że gazdów mamy grubo ponad 1000 i, że bogatsi wzięliby więcej niż jeden udział. Udziałowcy mogliby udziały spłacać ratami, gdyż solidnie zorganizowanej spółdzielni nie trudno będzie znaleźć potrzebny na uruchomienie kapitał, a to tembardziej, że istnieją fundusze na subwencjonowanie spółdzielni, szczególnie rolniczych.

Jednem słowem: Jeżeli tylko uda się przekonać górali o potrzebie i użyteczności takiej mleczarni, nie wątpię, że kapitał rychło się znajdzie. Przekonanie górali, to pierwszy warunek powodzenia. Trzebaby tu uciec się do łaskawej pomocy szkoły i nauczycielstwa, ale przedewszystkiem uprosić o pomoc duchowieństwo. Akcję tę należałoby rozpocząć jaknajwcześniej, gdyż wymaga ona dużo czasu.

Jest jednak jeszcze dalszy warunek powodzenia, a mianowicie dobra organizacja. Dostawa mleka do mleczarni odbywałaby się w ten sposób, że w każdej wsi, w każdem nawet małem osiedlu stworzonoby składnicę mleka (w wielkich wsiach nawet 2—3). Składnice te musiałyby być tak rozmieszczone, by najodleglejszy nawet gazda miał jaknajkrótszą drogę do składnicy. W oznaczonym terminie (po wydoju południowym) zbieracze mleka z mleczarni objeżdżaliby te składnice i zabierali mleko, zostawiając naczynia z poprzedniego dnia.

Analogicznie dostawa mleka i masła z mleczarni musiałaby być wzorowo zorganizowana. Wczesnym rankiem mleczarnia wysyłałaby na objazdy swe wozy z mlekiem i masłem i dostarczała swój towar do domów.

Zwracano mi uwagę. że dostawa ta byłaby trudna ze względu na nieuczciwość, niestety. tak u nas rozpowszechnioną. która uniemożliwiałaby zostawianie przed domami naczyń z mlekiem. Tak bowiem praktykuje się zagranicą, że każdy mieszkaniec wieczór wystawia przed drzwi swego mieszkania puste naczynie na mleko. Rano mleczarz, nie budząc nikogo, zabiera naczynie puste, a zostawia zamówioną ilość nowych naczyń i masła. U nas taka praktyka jest niemożliwa; ale przy dobrej chęci sposób jakiś znajdzie się: może mniej uczciwy i wygodny, ale wystarczający. Wszakże i dziś już nasi piekarze dostarczają nam pieczywo do domów i „jakoś" to idzie.

Nasuwa się jeszcze jedno pytanie, na które chcę odpowiedzieć: czy nabiał przez to nie podrożeje?

Nie. Przyjmując cenę obecną 45 groszy za litr przy regularnych dostawach — sezonowi goście naturalnie płacą wyżej — należałoby mleko u dostawców zakontraktować po kilka groszy taniej na litrze. Tych kilka groszy wystarcza na opłacenie przefiltrowania, przerobienia — a gdyby się nasze nadzieje ziściły, to i sterylizowania mleka.

Cena dla konsumenta zostałaby niezmieniona, mimo, iż mleczarnia dostarczałaby mleko gwarantowane co do czystości; tylko mleko sterylizowane musiałoby kosztować o grosze drożej.

Ludność góralska też na tem nie traci. Lwia część bowiem tej groszowej różnicy w cenie wraca do górali pod postacią dywidendy rozdzielanej wedle ilości dostarczonego mleka.

Za ten grosz lub dwa na litrze — co za wygoda, co za pożytek! Gaździna, która z 5 litrami mleka leci przez góry i doliny do Zakopanego i traci tam całe przedpołudnie, — za *10 groszy* różnicy w zarobku mogłaby spokojnie zostać w domu, odstawić mleko w ciągu 10 minut do najbliższej składnicy, zaoszczędzić zdrowia i sił dla większego pożytku swej gospodarki. wreszcie zużyć ten czas na jakiś przemysł domowy.

Związek Przyjaciół będzie więc musiał, dla przygotowania akcji, postarać się najpierw o wydanie dobrze opracowanej ulotki do ludności góralskiej; ulotka ta posłuży zarazem jako temat do pogadanek ze strony Wielebnego Duchowieństwa i Szanownych Nauczycieli.

Powtóre należałoby przeprowadzić rejestrację krów i nabiału, by zorjentować się, jaka mleczarnia jest potrzebna dla przeróbki tej ilości mleka. Dane te są zresztą konieczne dla kalkulacji.

Po tem przygotowaniu i po przeprowadzeniu fachowej kalkulacji możnaby przystąpić, w razie pomyślnych wyników, do zrealizowania projektu.

Daj Boże, by się to udało! Mleczarnia w Zakopanem, to olbrzymi krok naprzód w rozwoju Zakopanego: nie jego wielkości, ale jego reputacji jako miejscowości odpowiadającej wymogom stolicy kuracyjnej i letniskowej. Zakopane, prędzej czy później, musi mieć swoją mleczarnię.

Myśli ulotne.

Maluczko, a Zakopane stanie się coraz brzydsze. Góry i drzewa, ta wspaniała dekoracja, na tle której człowiek mógłby rozsnuwać swój genjusz, są tutaj jakby usunięte w dal, robią chwilami wrażenia zawstydzonych świadków niezwykłego niedołęstwa ludzkiego. Czasem można sobie wyobrazić, że te domy dziwaczne, rozrzucone raz frontem do słońca, to znów tyłem lub bokiem, daleko od drogi, to znów tuż przy niej, są z premedytacją tak rozsiane, że z tego może wyłoni się jakaś fantastyczna kompozycja, o której zwykły laik nie ma wyobrażenia, a która przeobrazi pejsaż Zakopanego w niezwykły, ale skomponowany obraz.

Tu jednak dzieje się coś innego. Ludzie opanowani są nerwowym pędem, poddają się chwilowej sugestji czyichś np. słów, wypowiedzianych pod wpływem uniesienia, rzuconych bez odpowiedzialności, ani hamulca. Czasem widzi się jakiś punkt bez perspektywy, poprostu przeładowany dużemi domami, jakby nie znalazło się miejsca, ani przestrzeni, gdzieindziej.

Myślę n. p. o „Białem". Parę lat temu było tam ślicznie; drzewa i potok budziły czar w tym zakątku. Można sobie było wyobrazić, że rzuconych parę will w ogrodach da tej stronie Zakopanego wyraz naprawdę kojącej ciszy poza miastem. Ktoś, pewnie nie przeczuwając następstw, powiedział komuś o tem marzeniu, a ludzie rzucili się jak opętani. każdy pewnie z nadzieją świetnego umieszczenia kapitałów w „raju za miastem". I cóż się stało! Dziś jest to jedna z najbrzydszych dzielnic, potwornie zabudowana gmachami na małych parcelach, bez ogrodów. Jeżeli jest jaki dom stylowy, to zabija go obok buda, o jakiej się nie śniło nikomu.

W Białem, gdzie już prawie niema przestrzeni, a tylko z za drzew widać trochę gór, w mojem skromnem mniemaniu, powinny były powstać małe domki w większych ogrodach. Natomiast ulica Kościeliska, począwszy od „Struga" i Skibówki, nadają się na budowę

Podróż Simplicissimusa węgierskiego do Tatr

w XVII wieku.

(Dalszy ciąg rozdz. XIII.)

Po chwili zacząłem opowiadać o moim szlacheckim stanie i pochodzeniu. Wpadli i oni zaraz na to i nawzajem rozpowiadali mi o swoim szlacheckim rodzie, który również jak i swój, wywodzili od biednych ludzi. Przytem byli jednak bardzo uprzejmi i zachowywali się należycie, bo w młodości uczęszczali jako biedni studenci, czego się nie wypierali, do szkół na Spiżu.

Wkońcu chciałem już koniecznie mieć wiadomość o ich zliptackiem przezwisku. Pomiarkowali oni, do czego zmierzam, lecz powiedzieli, że nie wiedzą, a zwykle każdy kraj ma swoje przezwisko. Tak też i im dano taką nazwę. Zapytałem, czy nie wiedzą, kto i z jakiego powodu dał im tę nazwę? Odpowiedzieli przecząco. Rzekłem, że jeżeli się nie będą krzywić na mnie, to im to opowiem. Gdyby jednak mieli się gniewać, to będę milczał.

Dali mi słowo, że nie będą mieli do mnie urazy. Więc zacząłem opowiadać: „Bardzo to niełádnie nazywać się Zliptakiem, t. j. złym ptakiem, lecz jak mi opowiadał jeden Słowak, miał im nadać to przezwisko pewien potentat z następującej przyczyny: Gdy wojsko jego maszerowało przez Liptów, mieli mieszkańcy tegoż pozabijać mu wielu żołnierzy. Od tego czasu zaczął ich nazywać nie Liptacy, lecz Zliptacy. Po jakimś czasie mieszkańcy tego kraju zaczęli się wstydzić takiego imienia i uradzili, by suplikować u tego potentata, by raczył im odjąć literę „Z", aby się znów mogli Liptakami nazywać. Więc urządzili to oni w następujący sposób: Wysłali trzech panów z kraju swego do owego potentata z wielkim koszem jaj na plecach. na placek zapustny, bo kraj ich nie był w stanie dać nic więcej. A ci trzej delegaci mieli podarunek ten podać w swojem codziennem odzieniu od miotły i obornika dlatego, aby uważano ich za biednych, potulnych ludzi, a te jaja mieli wręczyć potentatowi do rąk własnych, jako znaczny prezent, razem z supliką. Pierwszy z nich miał nieść kosz na ramieniu, a kiedy wejdzie do pokoju potentata, miał powiedzieć: Daj ci Boże zdrowie, panie potentacie! potem miał zaraz za nim wystąpić drugi i dodać: razem z waszą małżonką! a trzeci zakończyć: razem z waszemi dziećmi! I to wykonano w zapusty. Gdy ich nakoniec po długich ceregielach w noc zapustną przypuszczono do potentata, uważając ich za błaznów zapustnych, idzie delegat z jajami naprzód, drugi zaraz za nim. Ten potknąwszy się, strąca pierwszemu z ramion kosz z jajami, nim tenże ma czas powiedzieć: Daj ci Boże zdrowie, panie potentacie, i przed tem pozdrowieniem zwracając się do swego towarzysza i jego mając na myśli, odzywa się: Ażeby cię piorun trzasnął! Drugi pozostaje przy umówionem pozdrowieniu, i mówi kłaniając się: z waszą małżonką, a trzeci z ukłonem dodaje: i z waszemi dziećmi!

Prezent leżał tedy na ziemi, a panowie Zliptacy stali, jakby coś dobrego spełnili. Gdy następnie potentat kazał odczytał suplikę, wsadzono do ciupy panów posłów aż do dalszego zarządzenia. Później odpowiedziano na ich pozdrowienie kijami. Załatwiając ich petitum odmownie, dano im taką odpowiedź: Kiedy wy w ten sposób odzywacie się do potentata, jego małżonki i dziatek, wy źli ptacy, przeto z imienia waszego nic się wam nie odejmie. „Z" niechaj pozostanie przy waszem imieniu, dla was i waszych dzieci na wieki!

Na to zauważyli gospodarze, bym tę historyjkę opowiedział w najbliższej wsi, to dostanę za nią dobry tryngield! Na to ja odrzekłem: Dam sobie spokój z opowiadaniem. A oni na to: My też tak panu radzimy. Potem wypiliśmy znów kolejkę, a ponieważ trudno mi było

wielkich gmachów. Ulica Kościeliska ma drewniane chaty; ludzie, którzy ryzykują większe sumy pieniężne, mogliby je powoli wykupywać. Ta część uzdrowiska ze swoją perspektywą na Regle i góry, z potokiem i drzewami, stałaby się jedną z najwspanialszych. Dziwne, że tak mało ludzi chce tam osiąść. Gdyby zwracano uwagę naprawdę na piękno przyrody, to okolica ta powinna być najbardziej wyzyskaną.

U nas jednak piękno jest rzeczą podrzędną. Ludzie kierują się odruchowym pędem, a nie miłością. Może to być ciekawe z punktu psychologicznego, lecz możeby znalazł się ktoś, ktoby wziął sobie za zadanie ochronę estetyczną Zakopanego i spróbował ten rwący potok ludzki ująć w karby. Bywali tu artyści o wielkiem poczuciu społecznem, okazali się jednak za słabi. Może znajdzie się ktoś silniejszy i stworzy rzeczywistą ochronę piękna pod każdym względem. Niechże Zakopane spróbuje stać się miastem-ogrodem, bo przecież to się także „opłaci". Najbardziej nierealne pomysły stają się z czasem brzęczącą gotówką.

Człowiek tęskni za czemś górnem; — można to świetnie wyznać. — Wiele ludzi nie zdaje sobie natomiast sprawy z tej tęsknoty, żyjąc pod obuchem dnia codziennego, lub źle skierowanych aspiracyj. Ten pęd, wydający się bezmyślnym, to tylko szukanie drogi. Trzeba kogoś, ktoby narzucił nam wolę szlachetną, a będziemy lepsi i szczęśliwsi.

E. U. G.

Jadwiga Zengteller-Colonna.

CMENTARZ.

Wśród łanów zboża, wśród kwitnących pól,
Gdzie zapach rodny ziemi oszałamia, pieści,
Cichy szmat pola tęsknotę i ból
I ludzkich dziejów tajnię i popioły mieści.
Chociaż do szczęścia pozwan ludzki ród,
Choć rozkosz piękna mieszka w ziemi łonie,
Tam — ślepa krzywda u cmentarnych wrót,
Kędy myśl w nicość beznadziejnie tonie.
I tylko na dnie smętnych, ludzkich dusz
Ukojna wiara słodzi bóle wraże,
Że gdy zerwiemy z jednym bytem już,
Nowa moc wielka, nowe życie wskaże.

przełknąć owsiany placek, pełen ości, zażartowałem sobie z nich po chwili, mówiąc: koniki wasze zaskarżą was kiedyś przed Panem Bogiem, że zabraliście im i zjedli tyle owsa, do nich należącego. Oni odcięli mi się, twierdząc, że jestem prawdziwym ich ziomkiem, t. j. Zliptakiem, czyli złym ptakiem.

Na to roześmiałem się i oni też śmiali się ze mną i wnet przyszło między nami do takiej serdeczności, że sprowadzili muzykantów i najstarszą córkę pani od obornika, aby ze mną zatańczyła. Była to siedmnastoletnia dziewczynka, piękna jak obrazeczek, delikatna, szlachetna, przytem co do ruchów bardzo dobrze ułożona, rozumiała też i język łaciński tak, że nie mogłem wyjść ze zdziwienia nad tymi wiejskimi ludźmi, co się nazywali szlachcicami. Byli oni nadzwyczaj grzeczni, w zasadach religijnych dobrze ugruntowani, a dla obcych szczodrzy, szczególniej dla studentów, czego ja doświadczyłem, nie wydawszy w całym Liptowie ani krajcara. Szczególniej smalił Simplicissimus cholewki do pani od obornika tak długo, aż jej przyobiecał przybyć znowu koło św. Michała, aby ją pojąć za żonę. Ale prawdę mówi przysłowie: Kto znika z oczu, znika zwykle i z myśli. Nigdy tam już nie byłem, lecz wróciwszy do Kieżmarku, pożegnałem się ze wszystkimi i poszedłem do Lewoczy.

Makuszyński contra Solski.

Jak już w poprzednim numerze naszego tygodnika zaznaczyliśmy, pojawiły się w „Ilustr. Kurjerze Krakowskim" dwa listy, dwu wielkich ludzi o Zakopanem. Pierwszy Ludwika Solskiego, największego polskiego artysty dramatycznego i długoletniego a stałego bywalca zakopiańskiego, p. t. „Chmury nad Zakopanem" — drugi również „niepośledniego" człowieka i również wiernego przyjaciela naszego, Kornela Makuszyńskiego. Pierwszy spowodował drugi i dlatego omawiając pierwszy, musimy powołać się i na drugi.

Ludwik Solski, kochany nasz człowiek i artysta, który w liście swym sam przyznaje się do wielkiej miłości do Zakopanego, przeważną część swego listu poświęcił pamięci ludzi, którzy już odeszli, a którzy w rozwoju Zakopanego niepoślednią odegrali rolę i zakończył go wezwaniem do uczczenia przez Zakopane pamięci nieodżałowanego Władysława Zamoyskiego. Na kanwie tych wspomnień osnuł jednak równocześnie nić wrażeń i spostrzeżeń, których treścią są uwagi na temat rozwoju, przeszłości i przyszłości Zakopanego. Uwagi te nie wypadły zbyt pochlebnie dla Zakopanego. Ludwik Solski zarzuca mu bezczynność, brak postępu i zrozumienia. Pisze wprawdzie dalej, że „ku pociesze Zakopanego, przyznać trzeba, że i inne — klimatyczne... i t. d."; mała to jednak dla nas pociecha, gdy zarzut jest zbyt ciężki i poważny, aby taką błahą pociechą dało się go zrównoważyć.

Naturalnie, że wobec wystąpienia „contra" Kornela Makuszyńskiego, w polemikę z czcigodnym Panem Ludwikiem wdawać się nie będziemy, gdyż lepiej, jak to uczynił nasz drugi przyjaciel Pan Kornel, nie potrafimy — nie możemy jednak nie powstrzymać się od wyrażenia żalu, że spotkał Zakopane zarzut „nieróbstwa" ze strony tak nam drogiego człowieka, jak Ludwik Solski. Przypuszczamy jednak, że się da jeszcze ubłagać, i jak dawniej, tak i w przyszłości nas odwiedzać będzie, a po odpowiedzi Makuszyńskiego, zastanowi się nieco głębiej nad warunkami, w jakich pracować nam przychodzi i niejedno przewinienie nasze nam łaskawie daruje — a wiele z zarzutów, jakie nam postawił, uzna sam po gruntownem rozpatrzeniu sprawy, za nieuzasadnione... i że wreszcie po wniknięciu w tajniki, niewielu tylko ludziom świadome, życia zakopiańskiego i jego największą, a publiczną tajemnicę, jaką są trudne i ciężkie warunki finansowe, dojdzie do przekonania, że nie jest znów tak źle i że niesłusznemi były jego zarzuty.

Odpiera je jednak w liście swym kontrargumentami Kornel Makuszyński, a że w jego odpowiedzi znajduje się „sprostowanie" zarzutów Ludwika Solskiego, przeto pozwalamy sobie tę część listu Makuszyńskiego, która jest równocześnie zakończeniem tegoż, przedrukować na wieczną rzeczy pamiątkę w całości:

„Wiele ponurych zarzutów uczynił — pisze Kornel Makuszyński — ponad to Zakopanemu: że niczego nie zrobiło od czasów Chałubińskiego, że ma złe drogi, że nie ma ławek pod reglami, że Krupówki były w lecie rozkopane, że dorożkarze są kłótliwi i że Zakopane nie posiada kanalizacji. Boże miły! Gdybym był Zakopanem, tobym się obwiesił na smreku. A jeśli Zakopane tego nie uczyni, to za moją namową, bo:

od czasów Chałubińskiego jednak cośkolwiek zrobiono, takie drobiazgi, jak olbrzymie sanatorja (nauczycielskie, wojskowe, prześliczne sanatorjum dziecięce Uniw. Jagiellońskiego, Odrodzenia, Bratniej Pomocy), założono gimnazjum, zbudowano szpital, muzeum, skocznie, stadjony i t. d., i t. d.;

gościniec do Morskiego Oka zrobiono pierwszorzędny, bo się na nim odbywają głośne w całej Europie wyścigi automobilowe;

zbudowano schronisko wspaniałe na Hali;

założono szkoły kilimiarskie, koronkarskie, przemysłu drzewnego, wytwórnię nart i t. d.;

zbudowano dziesiątki wspaniałych budynków; założono bank, mnóstwo sklepów, garaże; wprowadzono komunikację autobusową i t. d.;

założono park, zbudowano łazienki, rzeźnię i lodownię, zbudowano teatr i t. d.;

położono bruki, wprowadzono wodociągi i światło elektryczne.

Był to trud ogromny, którego zasługa przypada w udziale dawnym rządom Zakopanego, nowi zaś rozszerzają te wielkie inwestycje, pocąc się od wysiłku i od wiązania końca z końcem. Ławek wprawdzie niema pod reglami, co jest straszliwą zapewne winą Zakopanego, choć ją można przeżyć, ale już nie samo Zakopane winno jest temu, że ponura przemyślność zniszczyła regle kamieniołomami. Te kamieniołomy przeklęte temu są winne, że drogi się niszczą. Mały to interes, a wielki wstyd.

Nie mogę się z Solskim kłócić bez końca, więc nie będziemy się ciągali po sądach o drobiazgi. Ale tego zarzutu, że Zakopane nie posiada kanalizacji, nie można pominąć milczeniem. Łatwo powiedzieć, ale jak to zrobić? Gdyby ludzie zechcieli na czas pobytu w Zakopanem powstrzymać się od rozmaitych codziennych przyzwyczajeń, sprawa byłaby odrazu załatwiona, ale obawiam się, że się to przeprowadzić nie da, bo ludzie są uparci. A jednak, o ile wiem z opowiadań, to ani sam Solski, ani nikt, pod krzaczek nie chodzi, chyba jaki rzewny Jontek, kiedy go tęsknica zbyt rozedmie. Zrobiono jednak w tym zakresie, co było do zrobienia wedle jakichś technicznych wynalazków, bo kanalizacja w Zakopanem jest niemożliwa, najpierw dlatego, że ze względu na skaliste podłoże, kosztowałaby setki miljonów, a dlatego pozatem, że Zakopane, szaleńczo rozrzucone, zajmuje niemal że obszar Warszawy. Ha! ha! Zbierajże tu całą perfumerję na tej przestrzeni. Miljonami operująca Łódź dopiero coś tam w ziemi grzebie, a Zakopane ma mieć kanalizację! Niema rady. Możeby zresztą lepiej było, aby wogóle nie robić żadnych urządzeń, tylko tak jak w Chinach, używać p. t. gości do użyźniania okolicznych pól. Wtedy to i z cepra byłby jakiś pożytek, a ceper niezadowolony musiałby pracować za dwóch.

Ulżyło mi...

Przebacz mi, wielki Ludwiku, że piersią własną zasłoniłem Zakopane przed twoim gniewem. Uderzaj, oto pierś moja, ale nie czyń krzywdy Zakopanemu, gdzie cię tak bardzo kochają. I oto teraz, za pozwoleniem pana burmistrza, zbieram ze śniegu wszystkie djamenty i Tobie je posyłam, abyś niemi przystroił swoich cudownych lat siedemdziesiąt pięć. A młoda, skrzydlata, bujna i ku najwyższym szczytom mierząca dusza nowego Zakopanego przezemnie cię pozdrawia... Płaczesz, że w Zakopanem jest mało ludzi. Przyjedź, a będzie ich o dziesięć tysięcy więcej, boś sam jeden wart dziesięciu tysięcy...

Żegnaj! Góry się palą ogniami, a na zachodniej stronie kwitną na niebie lilje... Patrzę ze stoku i mam oczy zamglone: tak cudne jest Twoje i moje Zakopane. Kochajmy je choćby za to tylko, że jest piękne..."

* * *

Dziękuję Ci, zacny Panie Kornelu, za tak gorącą w naszej obronie filipikę — a do ostatnich Twych wywodów pod adresem również zacnego i nam drogiego pana Ludwika, gdzie mowa o diamentach ze śniegu, przyłączamy się i my, wierząc święcie, że srogi gniew pana Ludwika przeminie jak burza letnia i że po tej burzy nastanie pogoda, a siedmiobarwna tęcza pokoju rozepnie swój łuk świetlany pomiędzy nami a panem Ludwikiem już raz na zawsze...

Sport w Zakopanem.

Międzyklubowe zawody narciarskie. W sobotę i niedzielę (8 i 9 lutego) odbywały się organizowane przez Oddz. Narc. „Sokoła" międzyklubowe zawody narciarskie o mistrzowstwo Zakopanego. Wypadły one nieco blado z powodu wyjazdu naszych czołowych zawodników na międzynarodowe zawody narciarskie o mistrzowstwo Niemiec do Obersdorf w Bawarji. W sobotę odbyły się biegi, a to 18-klm dla mężczyzn indywidualne i do biegu złożonego i 8-klm dla pań. Start i meta były na Wilczniku. Trasa biegła utartym szlakiem popod Regle do ujścia doliny Chochołowskiej i przez Kiry, Krzeptówki, Gąsienicowy Wierch, Lipki do mety przy starcie. Warunki z powodu świeżo i w dużej ilości spadłego śniegu bardzo ciężkie, czego dowodem rezultaty, jak n. p. że na 40 startujących do mety przybyło tylko 17. Wyniki następujące: I-szy Berych Wład., „Strzelec", czas 1 g. 32 m. 58 s., II-gi Czech Władysław „Sokół", 1 g. 35 m. 35 s., III-ci Berych Jan, „Strzelec", 1 g. 35 m. 55 s., IV-ty Kawa Franciszek, A. Z. S. Warszawa, 1 g. 37 m. 11 s., V-ty Pradziad Stanisław, SNPTT., 1 g. 38 m. 30 s. W biegu pań zwyciężyła Br. Staszel Polankowa w czasie 49 m. 4 s., przed Stopkowną Zofją, mającą czas 53 m. 4 s. i Schwarzbartówną Lotką, 57 m. 44 s. IV-ta przybyła Lorenzówna Zofja w czasie 57 m. 51 s. Na siedm startujących doszło do mety pięć. W niedzielę do konkursu skoków na Krokwi stanęło 21 senjorów i 5 junjorów, w tem w senjorach dwu do kombinacji. Wyniki: Cukier Franciszek „Sokół" nota 14.812 i skoki 31 i 45 (najdłuższy skok w klasie senjorów w tym dniu), II-gi Myszkowski „Sokół", nota 14.687, skoki 30 i 41, III-ci Mietelski „Wisła", nota 14.000, skoki 30 i 34, IV-ty Serafin Romuald „Sokół", nota 12.932 i skoki 23 i 39, V-ty Rozmus Aleksander, nota 12.687½ i Łaś „Wisła", nota sa sama, skoki — pierwszy 24 i 34, drugi 31 i 31. W konkursie junjorów I-szy Marusarz Stanisław SNPTT., nota 15.625 i skoki 29 i 49 (najdłuższy skok w konkursie), II-gi Marusarz Andrzej SNPTT., nota 13.687, skoki 27 i 41, III-ci Gut Stanisław „Sokół", nota 12.400, skoki 27 i 33. Poza konkursem Marusarz Stanisław skoczył na 52 metry. Po sklasyfikowaniu stających do biegu złożonego o mistrzostwo tylko dwu zawodników przyznano pierwsze miejsce Berychowi Władysł., „Strzelec" z notą 17.812, drugie Słowińskiemu Udz.

„Strzelec" z notą 15.250. Berych w konkursie skoków zajął 17-te, Słowiński 19 miejsce.

Zimowe imprezy samochodowe. W dniach od 6 do 8 lutego odbywał się pierwszy zimowy samochodowy raid gwiaździsty do Zakopanego. Wzięło w nim udział parę wozów z dalszych dzielnic Polski, jak ze Lwowa, Lublina, Łodzi, Warszawy (pp. Somerstein, Głuchowski, Poznański, Widawski) oraz kilkanaście wozów z Krakowa. W dniu 8-go lutego odbył się II-gi zimowy raid Kraków — Zakopane. Do raidu zgłoszonych było 18 wozów. Na skutek jednak fatalnych warunków atmosferycznych (zadymka śnieżna od czwartku w nocy do soboty rano) startowało tylko 13, a z tych przepisanym, chociaż ze względu na ciężkie warunki drogowe przedłużonym czasie, przybyło do mety 8, zaś dwa już po czasie. Droga przedstawiała na przestrzeni od Krakowa do Chabówki obraz nędzy i rozpaczy. Zwały śniegu nie do przebycia. To też z trudem wielkim wozy przedostały się zaledwie do Chabówki. Tu jednak nastąpiła zasadnicza zmiana. Władze powiatowe, a przedewszystkiem p. inż. Rams, spisały się znakomicie. Pług motorowy czyścił całą noc drogę i przetarł ją należycie, tak, że od Chabówki wozy już znacznie łatwiej posuwać się mogły naprzód. Komitet organizacyjny i zawodnicy zwrócili się do nas z prośbą, aby fakt ten w prasie podkreślić i wyrazić pod adresem władz powiatowych, a więc tak pana starosty, jak p. inż. Ramsa i Komendy policji wyrazy uznania i podzięki. Pierwsze wozy przybyły do mety dopiero około godziny 13-tej, zamiast, jak było zapowiedziane o godz. 11-tej. Po obliczeniu punktów okazało się, że trzech zawodników ma po równej ilości tychże, t. j. po 222, a to pp. Jerzy Widawski A. P. (Warszawa) na wozie Citroen, Adam Hr. Potocki K. K. A. (Kraków) na wozie Citroen i Jan Chrząszcz na wozie Lanzia. Ponieważ p. Widawski przybył pierwszy do mety, jury przyznało jemu pierwszą, srebrny puhar (dar K. K. A.) nagrodę, drugą otrzymał p. Adam Hr. Potocki (nagroda K. I. S., dar pp. Eugenjuszostwa Koziańskich — wspaniały obraz Sichulskiego „Huculki"), trzecią p. Chrząszcz (postument bronzowy, nagroda K. I. S., dar Firmy „Tatra"; czwartą nagrodę otrzymał p. Alfred Somerstein na wozie Buick, z M. K. A. (Lwów), nagroda Fy Vacuum Oil Company (wspaniały zegar mahoniowy na biurko). Czwartą nagrodę powinien był właściwie uzyskać mający większą ilość punktów od p. Somersteina p. Lanz na wozie marki Chevrolette, ale odmówiono mu jej ze względu, że wóz prowadził szofer, a nie on sam. Nagrodę K. I. S. srebrny puhar (dar Rektyfikacji Warszawskiej), jako nagrodę wędrowną, za najliczniejszy udział w jeździe otrzymał Krakowski klub Automobilowy.

W niedzielę na zakończenie raidu gwiaździstego i II-giej jazdy zimowej Kraków—Zakopane odbyła się na dużym stadjonie K. I. S. pierwsza w Polsce zimowa gymkhana samochodowa. Wzięło w niej udział ponad dwudziestu zawodników, w tem ośmiu z Zakopanego. Zawodnicy mieli do pokonania na torze hippicznym cały szereg przeszkód, jak bramki, sygnały, młyn, podwórko i t. d. Wyniki były o tyle niespodziewane, że znakomitą formę uzyskali zawodnicy zakopiańscy (pięć miejsc w pierwszej dziesiątce, w czem pierwsza i piąta nagroda). Wyniki szczegółowe następujące: I-szy p. Władysław Cybulski z Zakopanego na wozie Rugby, czas 2 m. 56 s., II-gi Jan Ripper na wozie Tatra, czas 3 m. $^{2}/_{5}$ s., III-ci p. Jan Chrząszcz K. K. A. na wozie Lanzia, czas 3 m. $11^{2}/_{5}$ s., IV-ty p. Adam Dygat K. K. A. na wozie Tatra, czas 3 m. $18^{2}/_{5}$ s., V-ty p. prof. Janusz Domaniewski K. K. A. (Zakopane) na wozie Tatra 3 m. $21^{1}/_{5}$ s., VI-ty p. Kozłowski A. W. (Poznań) na wozie Chevrolette w czasie 3 m. 34 s., VII-e p. Kopnowicz z Zakopanego na wozie Tatra, VIII-e p. Dr. Karwowski na wozie Tatra, X-te p. Sosin na wozie Tatra — wreszcie XI-te jedyna w konkursie zawodniczka p. Marja Cybulska na wozie Tatra. Pozatem startowała jeszcze raz poza konkursem i na wozie Rugby p. Cybulska, uzyskując czas 3 m. 17 s., a więc w ogólnej kolejności czwarte miejsce. Publiczności było bardzo dużo, około 2000 osób — mróz jednak i wiatr, a nawet zlekka posypujący śnieg wypłoszył znaczną jej część z trybun, tak że gymkhana dokończona została przy grubo przerzedzonych trybunach.

Wieczorem w niedzielę odbyło się w godzinach popołudniowych w „Bristolu" rozdanie nagród, które wręczał zwycięzcom prezes K. K. A. p. Hr. Rostworowski w asystencji prezesa K. I. S. p. dyr. Marjana Jamontta. Przed rozdaniem nagród p. prezes Hr. Rostworowski wygłosił następujące przemówienie:

„Usposobienie ludzkie jest tak zbudowane, że napotkane wrażenia i spostrzeżenia, osoby i rzeczy, klasyfikuje na dwie grupy: dodatnią lub ujemną, przyczem ujemne zapomina, pamiętając przeważnie dodatnie.

Nic więc dziwnego, że u nas każdy, mówiąc o południowej Polsce, nie może mieć czego innego na myśli jak Kraków i Zakopane: Pierwszy jako jedyne prawdziwe zabytkowe miasto w przecudnem położeniu, drugie jako przedsionek do miejsca świętego świętych, czarownego zakątka środkowej Europy, do Tatr.

Wszystkie Automobilowe Kluby Polski, jako wykładniki dalekobieżnej turystyki siłą rzeczy podlegają temu samemu prawu, kierując stalowe rumaki w te strony.

Nieuniknionem następstwem stały się automobilowe zawody sportowe, które znowu Krakowski Klub Automobilowy oparł o to, co było najbliższem jego serca i myśli, to jest o Zakopane.

Początkowo imprezy urządzał Klub na własną rękę, gdyż każdy początek tak się tworzy. W tym roku jednak dzięki niestrudzonym organizatorom pp. Wiceprezesowi Ripperowi i Prezesowi Jamonttowi doszło do ścisłego porozumienia i współpracy Instytucyj, które oni zastępują.

To znakomite pociągnięcie może wydać dodatnie rezultaty dla sportu polskiego a skutki są widoczne już dzisiaj przy pierwszej próbie.

Sądząc z wyniku współpracy można spoglądać z otuchą w przyszłość dalszego rozwoju imprez automobilowych opartych o Zakopane, tem bardziej, że w dziedzinie organizacji przyjęcia gości sportowych zarówno w Krakowie, jak i w Zakopanem jest wiele do zrobienia.

Dziś musimy się troszczyć o sprawę urządzać się mającego Międzynarod. Wyścigu Tatrzańskiego we wrześniu roku bieżącego, który został podniesiony do rozgrywek o mistrzostwo automobilowe Europy.

Uważać to należy za sukces Krakowskiego Kl. Automob., nakłada jednak tem większe zadania i obowiązki, u schyłku bowiem Europejskiego sezonu sportowego, mogą łatwo oczy i krytyka całej Europy zwrócić się na nas.

W tymże wypadku liczymy na współpracę tutejszego Komitetu Imprez Sportowych nie wątpiąc, że wspólnemi siłami pokonamy stręczące się trudności.

Przed przystąpieniem do rozdziału nagród imprezy Krakowskiego Klubu Automobilowego „Jazdy Zimowej", odbytej w dniu wczorajszym, która pociągnęła za sobą nadludzkie wysiłki Zawodników, wystawiając Im świadectwo pierwszorzędnych jednostek sportowych, dziękuję Komisji Imprez Sportowych za pomoc, na ręce Jej Prezesa Jamontta: Niech żyje!"

Na przemówienie to odpowiedział w krótkich słowach p. prezes Jamontt, dziękując zawodnikom za udział w imprezie, a K. K. A. za trud organizacyjny.

Drugi wielki Międzynarod. pokaz jazdy figurowej na lodzie z udziałem zagranicznych i krajowych zawodników odbędzie się na torze łyżwiarskim K. I. S. (mniejszy stadjon) w dniach 15 i 16 lutego (sobota i niedziela). Pokazy odbywać się będą przy akompanjamencie i koncercie orkiestry 20 p. ułanów w godzinach popołudniowych, t. j. od godz. 16.30. Weźmie w nich udział kilku zagranicznych zawodników, których mieliśmy już okazję widzieć u siebie z początkiem stycznia, oraz kilkunastu polskich najlepszych łyżwiarzy.

Konkurs strzelecki. W niedługim czasie odbędzie się w Zakopanem, o czem podadzą do wiadomości osobne afisze, II-gi w tym sezonie Konkurs strzelecki. Konkurs ten zapowiada się znacznie poważniej od pierwszego, gdyż ma już zapewniony udział bardzo wybitnych strzelców. W programie są strzelania zespołowe i indywidualne do tarcz, na 50 i 25 metrów odległości, do figurek, na szybkość i wreszcie z broni myśliwskiej do ruchomych krążków.

XI. Międzynarod. Zawody narciarskie o mistrzostwo Polski. Dnia 12 lutego rozpoczęły się w Zakopanem XI. międzynarodowe zawody narciarskie o mistrzostwo Polski. Ze względu na międzynarodowy kalendarz różnych zawodów narciarskich, a przedewszystkiem FIS'a w Oslo, udział zagranicznych zawodników w tegorocznych zawodach ograniczony jest do minimum i całe zawody po przeszłorocznej Olimpjadzie wydają się nam tylko drobnym epizodem. Ale co robić? Nie możemy przecież wziąć monopolu na „olimpjady"... Tegoroczne zawody rozpoczęto biegiem 50-kilometrowym. Warunki mimo, a raczej właśnie z powodu zbyt obfitego i świeżego śniegu odbyły się w ciężkich warunkach, to też rezultaty dnia tego nikłe, a czasy znacznie gorsze od uzyskiwanych przez zawodników w innych warunkach. Do biegu na 50 km stanęło 22 zawodników, w tem jeden (Polankowy) poza konkursem. Trasa biegła od startu na Wilczniku popod Regle do ujścia doliny Chochołowskiej, stąd przez Witów do mostu w Chochołowie. Ta część trasy miała profil płaski. Od mostu zaczynało się podejście na Gubałówkę, które wyniosło 350 m wzniesienia przy długości trasy 11 km. Na tym też odcinku odpadło najwięcej zawodników, nie kończąc biegu. Dalej od krzyża na Gubałówce prowadziła trasa zjazdowa do mostu w Poroninie, a stąd już z mniejszemi podejściami i zjazdami na Jasionkówkę, Huciska na Bystre, skąd popod Regle ku dolinie Białego i do mety. Bieg ukończyło oprócz Polankowego, który, jak już zaznaczyliśmy, biegł poza konkursem — czternastu. Wyniki następujące:

1. Motyka Zdzisław, Wisła, czas 4 g. 41 m. 28 s.
2. Kawa Franc., AZS Warszawa, 4 g. 57 m. 19 s.
3. Czech Władysł., Sokół, 5 g. 10 m. 46 s.
4. Wilczyński St., Sokół, 5 g. 13 m. 56 s.
5. Pradziad St., SNPTT, 5 g. 15 m. 47 s.
6. Krzeptowski And. II, SNPTT, 5 g. 17 m. 45 s.
7. Berych Jan, Strzelec, 5 g. 18 m. 46 s.
8. Koprowski E., Sokół, 5 g. 23 m. 51 s.
9. Wójcik Józef, Wisła, 5 g. 27 m. 17½ s.
10. Bukass Karol, Łotwa, 5 g. 38 m. 28 s.
11. Klocek St., Wisła, 5 g. 42 m. 46 s.
12. Bigosz Kaz., Wisła, 5 g. 46 m. 21 s.
13. Witkowski Sz., Czarni, 5 g. 50 m. 24 s.
14. Żytkowicz Wł., K. K. N., 5 g. 59 m. 20 s.

Startujący poza konkursem Polankowy uzyskał czas 5 g. 4 m. 48 s., a więc w ogólnej kolejności trzecie miejsce. Jedyny w tym biegu zawodnik zagraniczny, Łotysz Bukas, uzyskał miejsce 10-te.

KLUB FRANCUSKI W ZAKOPANEM.

Do bibljoteki nadeszły **nowe książki**

Kronika.

Imieniny Pana Prezydenta Rzplitej. Małopolski Klub Jazdy i Komitet Imprez Sportowych w Zakopanem wysłali z okazji imienin Pana Prezydenta Rzplitej w dniu 1 lutego depeszę gratulacyjną następującej treści:

Pan Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Kancelarja Cywilna

Warszawa.

Wyrazy czci i hołdu w dniu Imienin składa Panu Prezydentowi Małopolski Klub Jazdy i Komitet Imprez Sportowych w Zakopanem.

Jak wiadomo, Pan Prezydent raczył przyjąć swój Protektorat nad urządzanemi przez M. K. J. i K. I. S. II-giemi zimowemi zawodami konnemi, dając tem dowód swej życzliwości dla naszych poczynań.

Obchód dnia imienin Pana Prezydenta Rzeczypospolitej w Sanatorjum Wojskowem im. Marsz. J. Piłsudskiego w Zakopanem. Dzień 1-go lutego b. r. był uroczyście obchodzony w Sanatorjum Wojskowem. O godz. 10-tej rano ks. dziekan ppłk. Dr. Herget odprawił solenne nabożeństwo z okolicznościowem przemówieniem, zakończone chóralnem odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę". Wieczorem odbyła się w sanatoryjnej sali teatralnej akademja pod protektoratem p. Gen. Wróblewskiego Stanisława, Dcy O. K. V. ku czci Dostojnego Solenizanta. Wśród gęstej zieleni i kwiatów, na tle chorągwi narodowej umieszczone było popiersie Prezydenta. Komendant Sanatorjum ppłk. lek. Dr. Czarnek Zbigniew w treściwem i po żołniersku ujętem przemówieniu przypomniał słuchaczom te czyny i te zasługi p. Prezydenta Mościckiego, które zniewalają każdego prawego obywatela i żołnierza polskiego do kornego pochylenia przed nim czoła, do oddania Mu należnej czci i hołdu. Okrzyk na cześć Prezydenta Rzeczypospolitej był żywiołowo podchwycony przez wszystkich obecnych, poczem orkiestra wykonała hymn narodowy. Odczytanie przez ppłk. lek. Dr. Czarnka wysłanej depeszy gratulacyjnej przyjęte było nowym okrzykiem na cześć Solenizanta. Dalszą część akademji stanowiły utwory muzyczne orkiestry wojskowej 20 p. uł., śpiew artystki operowej p. Kuklińskiej-Horskiej, p. Krassowskiej oraz por. Kwaljaszwillego, jako też deklamacja własnych utworów p. Meissnerowej i zadeklamowany przez córeczkę Komendanta Sanat. wiersza okolicznościowego Or-Otta. Słodki bufet, starannie przygotowany przez Zarząd Sanatorjum zebrał po akademji wszystkich słuchaczy na miłej pogawędce, która przeciągnęła się do godziny 10 wieczór.

Odznaczenie Uzdrowiska Zakopane. Zarząd Związku Polskich Związków Sportowych — Polski Komitet Olimpijski — w uznaniu zasług położonych przez Zarząd Uzdrowiska w Zakopanem dla rozwoju sportu w Polsce, mianował tenże Zarząd członkiem honorowym, przyznając mu dyplom honorowy. Jest on jeszcze jednym dowodem znaczenia i roli, jaką Zakopane odgrywa w ruchu sportowym naszego Państwa.

„Wszystko dla pędzla." W nocy z soboty na niedzielę, popularna sala dancingowa w Jaszczurówce ożywiła się niezwykle. Wystarczy podać, że koło północy, świeżo przybywający goście musieli z żalem zawracać zpowrotem, gdyż brakło już na sali miejsca. Gospodarzami zabawy byli mistrze od pędzla, a więc Dr. Birula-Białynicki, Haneman, Kotarbiński, Wacław Waśkowski, Malicki, Witkiewicz, Kłosowski i t. d. Bawiono się ochoczo i miło. Atrakcją zabawy były nie tylko tańce, ale i przedewszystkiem konkursy, które zwycięzców obdarowywały nieprzeciętnemi nagrodami w postaci pięknych prac artystycznych naszych mistrzów. Za piękne stroje i tańczy uzyskały nagrody: panna Larowska, art. dram., obraz Klaklika, pni Kazimiera Alberti, znana poetka, obraz Rafała Malczewskiego, pni Jadwiga Cybulska obraz K. Kłosowskiego, pni Hanka Schielowa obraz J. Kotarbińskiego. Na życzenie publiczności, która sama chcąc tańczyć, nie dopuściła do konkursu tańca, przyznano dwie nagrody, również w postaci obrazów, najmłodszemu i najstarszemu małżeństwu, bawiącym na zabawie. Nagrodę dla królowej balu, obraz (portret) wykonać się mający przez St. I. Witkiewicza zdobyła p. N. N. Poza gośćmi piękny upominek w postaci obrazu otrzymał od organizatorów zabawy p. Kataszek za oryginalne swe kompozycje muzyczne. Wspaniałą i oryginalną dekorację sali wykonał art. mal. Wacław Waśkowski. Dochód z zabawy, około 1500 zł, zasili fundusz budowy pawilonu wystawowego, jaki projektują plastycy w parku klimatycznym.

„W ogrodzie publicznym." W związku z notatką zamieszczoną w poprzednim numerze „Zakopanego" w sprawie kaleczenia drzew w tut. parku (ogrodzie miejskim) Zarząd Uzdrowiska po zebraniu informacyj i stwierdzeniu naocznie wyjaśnia, że wspomniany drut kolczasty został przeciągnięty między drzewami przez nadzorcę ogro-

du celem zagrodzenia nielegalnego przejścia, jaki sobie urządzili przechodnie, niszcząc i wydeptując trawnik, tak że na wiosnę miejsce to byłoby pozbawione zupełnie darni. Zarazem zaznacza się, że drut kolczasty był do drzew przywiązany sznurkiem a nie przybity tak, że całość drzewa na tem zupełnie nie ucierpiała. Zarząd Uzdrowiska. który od szeregu miesięcy prowadzi walkę przeciwko umieszczaniu wywieszek, przybijaniu ogłoszeń i reklamowych wywieszek na drzewach, apeluje również tą drogą i w tym wypadku do publiczności, by zaprzestała wydeptywania trawników i nie zmuszała odnośnych czynników do zamykania przejść i t. p.

Pierwsza jaskółka sezonu letniego. Zapowiedzią zbliżającego się sezonu letniego bywają zwykle pokazujące się z roku na rok coraz liczniej, wiosenne wycieczki. Zaczynają się one nieraz bezpośrednio po zniknięciu śniegu, po ukazaniu się krokusów — w porze, gdy jeszcze nieraz śnieg szczyty obiela i trwają już potem niemal przez całe lato. Dowiadujemy się o nich często dopiero post factum, często w ostatniej chwili przed ich przybyciem, bywają jednak i takie, o których wiemy już nieraz na parę miesięcy naprzód. Do tych ostatnich należą mniej lub więcej liczne wycieczki dyplomatyczne, kongresowe i t. d. Otóż w dniach ostatnich otrzymaliśmy już pierwsze awizo — niejako pierwszą jaskółkę przyszłego sezonu wycieczkowego i lata — jest nią wiadomość o wycieczce Hydrologów państw Bałtyckich. Wycieczka liczyć ma około 50 osób i zabawi w Zakopanem jeden dzień, który będzie poświęcony zwiedzeniu Morskiego Oka w Tatrach i Pienin.

Zabawa Strzelca. Związek Strzelecki, oddział w Zakopanem urządził w sobotę 8 b. m. w salach „Sokoła" przy akompanjamencie orkiestry 20 p. ułanów zabawę taneczną. Bawiono się serdecznie i ochoczo, po wojskowemu.

Kółko Morskie uczniów gimnazjum Państwowego urządziło w dniu 8 lutego w Sanatorjum „Czerwonego Krzyża" uroczysty poranek dla obu gimnazjów z okazji 10-lecia odzyskania morza, z następującym programem: Chór gimnazjalny odśpiewał na wstępie „Nasz Bałtyk" Nowowiejskiego, poczem kurator Kółka, prof. Seelieb w kilku słowach podkreślił konieczność zaznajomienia się młodzieży z problemem naszego morza i naszej floty. W imieniu młodzieży przemówił przewodniczący Kółka, Bławdziewicz, uczeń 8 kl. Pan Profesor Swederus odegrał doskonale Chopina Scherzo b-mol, p. Gromadzki odegrał na skrzypcach Paderewskiego Melodję i Szymanowskiego Caprice; uczeń Żuławski deklamował Wierzyńskiego Pieśń marynarzy, a uczeń Berych bardzo pięknie odczytał ustęp z Żeromskiego: „Wiatr od morza". Uczeń Zakrzewski odśpiewał bardzo ładnie arję z kurantem ze „Strasznego Dworu" Moniuszki, a uroczystość zakończył chór gimnazjalny, który odśpiewał Sedermana „Płyń muzyko fal".

W ten sam dzień wieczorem Kółko urządziło zabawę taneczną w „Stamarze". Zabawa doszła do skutku tylko dzięki uprzejmości p. starościny Daukszyny z „Mariloru", która łaskawie i chętnie pożyczyła pianina; na sali bowiem w „Stamarze" niema pianina, a nigdzie indziej nie można było dostać tego instrumentu mimo usilnych starań. Przygrywała orkiestra 20 p. ułanów. Zabawa udała się znakomicie, dając dochód około 150 zł. Kółko po zatrzymaniu pewnej skromnej kwoty na swoją bibljotekę, odda tę kwotę na budowę statku ufundowanego przez województwo krakowskie.

Poranek i zabawa były doskonałą propagandą problemu morza polskiego wśród młodzieży.

Zabawy na budowę statku. Komitet obchodu 10-lecia odzyskania morza urządza w sobotę, 15 lutego, pod protektoratem p. posła redaktora Marjana Dąbrowskiego zabawy taneczne we wszystkich większych lokalach dancingowych, a mianowicie: w „Bristolu", w Jaszczurówce, u Karpowicza, w „Morskiem Oku" i u Trzaski. Wstęp 2 zł, początek o godz. 10 wieczór. Podkreślamy na tem miejscu obywatelskie stanowisko orkiestr w kawiarniach p. Trzaski i w Jaszczurówce. Każda z tych orkiestr miała zapowiedziany na ten dzień wieczór benefisowy. Otóż na prośbę komitetu obie te orkiestry odstąpiły swe prawa do tego dnia komitetowi, przenosząc swe benefisy na inne, mniej korzystne dnie. Za to stanowisko należy im się uznanie społeczeństwa.

Dziesięciolecie odzyskania morza a Zakopane. Niedziela 9 lutego poświęcona została w Zakopanem uczczeniu, bodaj czy poza uzyskaniem przez nas wogóle wolności, nie najradośniejszej rocznicy — odzyskania przez Polskę morza i skrawka polskiego wybrzeża. Uroczystości rozpoczęto uroczystem nabożeństwem w kościele parafjalnym o godz. 9 rano, następnie przed południem paradował po ulicach Zakopanego, w celach propagandowych, sztuczny, przez prof. Szumańskiego i komendanta naszej straży ogniowej p. Wanatowicza, w kilku godzinach wykonany okręt — rekord niebywały, prawda, co!? — oby on był prognostykiem i dla rzeczywistej naszej floty — który wzbudził wielkie zaciekawienie; szkoda jednak, że nasze społeczeństwo tak szybko o wrażeniach zapomina i już wieczorem tego dnia z kretesem o „problemie morskim" i urządzonej w „Morskiem Oku" Akademji — zapomniało. Takich bowiem pustek, jakie były w tym dniu na widowni sali teatralnej „Morskiego Oka", jeszcze nie pamiętamy. Jest to skandal, którego nie tłumaczą nawet nieprzespane, przez znaczną część społeczeństwa zakopiańskiego na ostatnich zabawach noce. Akademja rozpoczęła się wstępem naszego, nie potrzebującego już naszych pochwał, chóru „Echa Tatrzańskiego". Następnie p. dyr. dr. Turowski mówił o tem, jak to całe społeczeństwo polskie powinno się zżyć z problemem morskim i zrozumieć jego znaczenie — szkoda, że słów tych nie mogli usłyszeć ci, którzy nie przybyli. Pozatem w programie była deklamacja małej Szumańskiej i p. W. Nawrockiego oraz koncert orkiestry 20 p. uł., która odegrała „Wieniec pieśni", dalej Poloneza As-dur Chopina i Potpouri z „Halki" Moniuszki. Punktem kulminacyjnym Akademji był odczyt p. por. marynarki Kopca o znaczeniu morza dla państwa i dla Polski, oparty na datach historycznych. W poniedziałek wypłynął po raz drugi na ulice Zakonanego „nasz" domorosły statek, który falując na rzeczywiście pofalowanej jezdni Krupówek, pobudzał publiczność do ofiarności na cele budowy Floty Narodowej.

Odczyty Jarosza. W poniedziałek i we wtorek dał się nam po raz pierwszy, odkąd zaczął po całym świecie swą pracę propagandową polskich Tatr i Zakopanego usłyszeć nasz rodak, czyli podhalanin, p. Stefan Jarosz, wygłaszając dwa niezwykle ciekawe odczyty z wrażeń i przeżyć w czasie 3-letniej jazdy propagandowej po Ameryce. Oba odczyty ilustrowane były licznemi i niezwykle ciekawemi przeźroczami. Pan Jarosz posiadający znakomitą swadę, wyczuwający jak mało kto piękno, czar i ducha gór, dał licznie (wyjątkowo) na odczytach będącej publiczności możność spędzenia dwu miłych wieczorów, o zupełnie innym typie, jak je się w Zakopanem zwykle przeżywa. Pan Jarosz mówił w pierwszym odczycie o Prerjach i parkach narodowych, o życiu cowboyów i Indjan, w drugim o Alasce i eskimosach. Na ten sam temat mówił w oba te dnie p. Jarosz na specjalnie dla młodzieży urządzonych w sali „Sokoła" porankach.

Sejm o Zakopanem. Na skutek pewnych kroków i poczynań ze strony p. burmistrza Zakopanego, sprawa pomocy dla Zakopanego z wąskich torów polityki gospodarstwa gminnego, powiatowego i najwyżej wojewódzkiego, wkroczyła na szerokie tory polityki (nb. mowa o polityce gospodarczej) ogólnej, jak o tem świadczy fakt postawienia przez posła Dybowskiego z B. B. W. R. na plenum Sejmu, w czasie drugiego czytania budżetu Min. Spraw Wewn., rezolucji domagającej się od Rządu wydatnej pomocy i poparcia poczynań Zakopanego na polu inwestycyj objętych programem ankiety ministerjalnej. Fakt ten należy przyjąć z zadowoleniem do wiadomości i przypuszczać można, że nie skończy się tylko na „demonstracyjnej" rezolucji, ale że pociągnie on za sobą pomyślne dla Zakopanego skutki.

Prace nad nowym budżetem gminnym. Od kilku już dni pracuje nasza Zwierzchność gminna nad nowym, na rok 1930-31 preliminarzem budżetowym. Po ukończeniu go przez Zwierzchność, pójdzie do Komisji, a stąd na plenum rady.

Raut Koła Rodzicielskiego. W sobotę, 8 b. m. odbył się w pięknie udekorowanym lokalu rest. i dancingu „Morskie Oko" zorganizowany przez Koło rodzicielskie przy Państw. Gimnazjum raut, z którego dochód przeznaczony jest na cele związane z zadaniami Koła. Zabawa, jak wszystkie, przez tenże Komitet urządzane zabawy, cieszyła się największem powodzeniem, czego miarą jest fakt, że skończyła się dopiero o godzinie 7 rano.

Lista gości

z dn. 7 do 11 lutego 1930.

Adler Maurycy, Kraków, Łubień.
Armatysowa Marja, Tomaszów L., **Leśniczanka.**
Aleksandrowicz Kazim., Niedźwiadka, Gładkie.
Anusiewicz Regina, Warszawa, Odrodzenie.
Abramska Blanka, Warszawa, Lipowy Dwór.
Augustyńska Marja, Katowice, Nasza.
Apołłow Konstanty, Kraśnik, Wojciakówka.
Aleksandrowicz Paweł z ż., Kraków, Kujawianka.
Arct Michał, Warszawa, Wołodyjówka.
Ajdukiewicz Zygmunt, Katowice, **Irusia.**
Alembik Ignacy, Bristol.
Ambrożewicz Janina, Warszawa, Szopenówka.

Bądkowska Joanna, Warszawa, **Sienkiewiczówka.**
Blawowski Józef, Grojec, Tatry, Zieliński.
Barzyk ks. Stanisław, Rzeszów, Księżówka.
Banaszakówna Irena z m., Czempin, Belladonna.
Baumritterowa Judyta, Warszawa, Lipowy Dwór.
Bańke Walery, Warszawa, Dom Zdr. S. U. P.
Ballenstedt Adam, Poznań, Morskie Oko.
Baldinger Alba, Bobowa, Morskie Oko.
Bracka Marcjanna z c., Poznań, **Przełęcz.**
Baranowski Włodz. z r., Strzelno, Nałęcz.
Brachówna Janina, Szopenówka.
Bandasowa Matylda, Kazimierz, Janka.
Baranowski Wł. z r., Strzelno. H. p. Gewontem.
Bajan Władysław, Poznań, Łomnica.
Barnertowa Emma z r., Katowice, Ślązaczka.
Bajer Karol z ż., Łódź, Lwowianka.
Benis Ludwik, Katowice, Wołodyjówka.
Breza Bronisław z ż., Lublin, Łomnica.
Bem Stanisław, Warszawa, **Sienkiewiczówka.**
Bieżeński Zygmunt, Kraków, H. Europejski.
Bielecka Stanisł. z s., Kraków, H. Europejski.
Bieleński Arw., Warszawa, **Renaissance.**
Bidzińska Halina, Sanok, Sanat. Wojsk.
Bielenko Dora z dz., Łódź, Morskie Oko.
Bolkowski Alfred, Warszawa, Świetlana.
Bogusławski Stefan, Warszawa, Wierchy.
Bornstein Amalja, Kraków, Bezimienna.
Bross Dr. Kazim. z ż., Poznań, Roztoka.
Borzymowska Julja z c., Warszawa. Orla.
Bosch Erik. Wiedeń, Curuśka.
Bobrówna Hanka, Kraków. **Krywań.**
Bojemska Marja, Katowice, **Marilor.**
Bondorowski Włodz. z ż., Łódź, Bristol.
Bolesławicz Marjan, Kraków, Sanat. Wojsk.
Bogusławska Halina, Warszawa, Morskie Oko.
Borkowski Hr. Bogusław, Warszawa, **Maraton.**
Borensztejn Rozalja, Warszawa, Zawory.
Bouba Konstanty, Grudziądz, Morskie Oko.
Burczyński Władysław, Wołomin, Olimpjada.
Brückmanowa Anna, Śląsk, Piast.
Burska Helena, Warszawa, Gencjana.
Butówna Zofja, Skała, Oksza.
Buterlewicz Konstancja, Warszawa, San. Wojsk.

Celuch Stanisław, Zalesie, **Leśniczanka.**
Chmielewski Eustachy, Paznań, Paryżanka.
Ciechorska Nina z c., Warszawa, Cieślówka.
Ciesielski Władysł., Warszawa, H. p. Gewontem.
Ciali Agata, Włochy, Królewianka.
Cygielman Józef, Lublin, Zamoysk., Tatarowa.
Cybulska Helena, Kielce, H. Sport.
Chartanowa Lola, Kalisz, Witkiewicza 22.
Chrząstkowska Jadwiga, Katowice, Cieszynianka.
Chrząszcz Jan, Graboszyce, Morskie Oko.
Chinek Maksymiljan, Poznań, Wacława.
Chłapowski Kazimierz, Biedrusk, San. Wojsk.
Czerwiński Dr. Czesław, Lublin, Stamary.
Czechówna Zofja, Kraków, Sanato.
Czernecka Kazimiera, Poznań, Ryś.
Czajkowski Józef, Warszawa, **Szałas.**
Czermak Roman, Kraków, Morskie Oko.
Czerwiński Teofil, Poznań, Morskie Oko.
Czarnocka Zofja, Redecz, Ermitage.
Czarliński Zdzisław, Złotniki. Bristol.
Czarniecki Józef, Lublin, Sanat. Wojsk.

Drecki Józef, Toruń, Notre Dame.
Dreszerowa Anna, Poznań, Sanat. Wojsk.
Dietel Borys Edw. z ż., Sosnowiec, Bristol.
Dziułyński Włodzimierz, Lwów, Modrzejów.
Dziewit Marjanna, Warszawa, Szkolna, Gąsienica
Dzierżawski Sławimir, Warszawa, Bristol.
Dickman Karol, Gdańsk, Reduta.
Dzięciołowski Włodz., Poznań, Ślimakówka.
Dmowski Zygmunt, Warszawa, Bohdanówka.
Durowa Anna, Łódź, Polanka.
Dulgiewicz Irena, Warszawa, **Wielkopolanka.**
Dytlowa Olga, Kossów, **Warszawianka.**

Eberhadrt H., Warszawa, Wołodyjówka.
Eberhardt Zofja z c., Warszawa, **Radowid.**
Elsner Dina, Bielsko, Wanda.
Epsteinówna Leonora, Łódź, **Przedświt.**
Ehrmanowa Lusia, Przemyśl, Mascotte.
Ernst Maksymiljan z ż., Zgierz, Bristol.
Erlich Jerzy, Warszawa, Bristol.
Emilewicz Piotr, Rzeszów, H. Europejski.
Eisenberg Szarlotta, Warszawa, Zawory.

Fabrycy Alicja, Tomaszów Maz., Promienna.
Fajwlewicz Abram, Piotrków, Kaspr., Gewelbe.
Fadenówna Irena, Borek Fałęcki, Staszeczkówka.
Fabianowa Janina, Skniłów, Sanat. Wojsk.
Flaszenowa Janina, Kraków, **Maraton.**
Feldman Salomon, Kraków, Piast.
Fleischman Jan, Ludwikowo, **Przełęcz.**
Felicka Amelja, Łódź, Morskie Oko.
Flis Henryk, Kraków, Krupówki 17.
Frischerówna Berta, Kraków, Kujawianka.
Filman Ita, Łódź, Kresy.
Fijałkowska Janina, N. Sącz, Sanat. Wojsk.
Firstenberg Jerzy, Będzin, **Maraton.**
Friedman Salomon z s., Wieliczka, Świt.
Floryanowicz Marja, Warszawa, Baranówka.
Fogiel Zygmunt, Warszawa, Staszeczkówka.
Frontowa Gomańska Olga, Warszawa, Turnia.
Frochtcweig Hela, Będzin, Bocian.
Fogielman Teodora, Warszawa, **Maraton.**
Funkówna Julja, Warszawa, Stochówka.
Frydmanowa Leonora, Lwów, Oaza.

Głapówna Stanisława, Katowice, **Irusia.**
Glabisz Dr. Stefan z s., Poznań, Sienk., Gałek.
Gąsowska Marja, Warszawa, Mak.
Gradzik Henryk, Warszawa, Stella.
Grabski Andrzej, Warszawa, Znicz.
Gallai Nador z ż., Budapeszt, Morskie Oko.
Gargulski Leon z ż., Warsz., **Sienkiewiczówka.**
Gąsiorowska Bronisł., Warszawa, Szopenówka.
Geppert Tadeusz, Warszawa, **Przełęcz.**
Grzegorczyk Jan, Ludwinów, Zochna.
Greifeld Willa, Śląsk, H. Sport.
Gesselr Wiktor, Łódź, Bohdanówka.
Gesundheit Benedykt z ż., Warszawa, Djana.
Gebethner Wacław, Warszawa, **Marilor.**
Gerałtowski Bronisław, Radomsk, San. Wojsk.
Gerson Wilma, Łódź, Orawa.
Gerson Gertruda, Łódź, Orawa.
Glińska Helena z s., Opatów, **Szałas.**
Gintel Leon, Kraków, Przystań.
Giedroyć Jan z ż., Gdynia, Sanato.
Gieber Iza, Wiedeń, Curuśka.
Goldberg Oskar, Łódź, Janosik.
Golda Wolf, Chrzanów, Szymony, Groblowy.
Groniowska Lula, Warszawa, Stamary.
Grodzka Zofja, Warszawa, Dom Zdr. S. U. P.
Godzińska Małgorzata, Warszawa, Nasza.
Gomańska Frontowa Olga, Warszawa, Turnia.
Groyecka Aniela, Katowice. Cieszynianka.
Głodkowski Leon, Lublin, **Irusia.**
Góreczny Jan, Kutno, Zakątek.
Goldstein Dr. Paweł, Warszawa, **Renaissance.**
Górska Franciszka, Warszawa, **Warszawianka.**
Golejewski Wacław, Warszawa, Słoneczna.
Goldberger Dr. Artur, Kraków, **Maraton.**
Goldberger Benj. z siostrą, Jędrzejów, Janina.
Groniowski Kazim. z siost., Warszawa, Stamary.
Głuchowska Jadwiga z s., Lublin, Morskie Oko.
Grünbutówna Salomea, Tarnów, Orawa.
Grynberg Bela, Warszawa, Krupówki 35.
Gryn Herman, Kalisz, Trzy Róże.
Grzybowska Stefanja, Lwów, Sanat. Wojsk.
Grynberg Artur, Łódź, Morskie Oko.
Grychowska Jadwiga z c., Sosnowiec, **Przedświt.**

Halberstadt Marjan, Warszawa, Świt.
Hazenfusówna Leokadja, Warszawa, Piast.
Haslinger Karol, Bojanów, Lunieczka.
Hartman Iza, Sosnowiec, Świt.
Haliński Stanisław, Lwów, Leśniakówka.
Hankiewicz Leon Jan, Warszawa, **Irusia.**
Hander Hugo, Bielsko, H. p. Gewontem.
Hadrian Teodor, Pabjanice, Wiosna.
Heleniakówna Anna, Osiek, **Leśniczanka.**
Heyman Dr. Bolesł., Warszawa, Orawa.
Hendel Dr. Józef, Bielsko, H. p. Gewontem.
Herszfinkel Ignacy, Łódź, Morskie Oko.
Hermanowska Marja, Białystok, Leśniakówka.
Hiksa Piotr, Warszawa, Sanat. Wojsk.
Hofmoklowa Romana z wn., Zarzecze, **Radowid.**
Horwitz Regina, Warszawa, Biały Dwór.
Hoffman Brunon, Poznań, Biały Dwór.
Hutschneider Arnold, Berlin, Przystań.
Hucek Andrzej, Radość, Sanato.
Hyla Józef, Warszawa, Zośka.
Iwiński Stanisław, Łódź, Limba.
Indżja Zemyda, Warszawa, Sanat. Wojsk.
Janeczko Franciszka, Śląsk, Ślązaczka.
Jankowski Stanisław, Poznań, Oaza.
Janiszowska Wanda z s., Warszawa, **Kmicic.**
Jacowska Irena, Łódź, Bristol.
Jabłoński Bronisław, Piotrków, Olimp.
Jaworski Artur z r., Katowice, **Irusia.**
Januszewicz Eugenja, Warszawa, Baranówka.
Jankowski Jerzy, Łuck, Dom Zdr. S. U. P.
Jacobowicz H. z ż., Katowice, H. Sport.
Jaroszyńska Lucyna, Lubelskie, **Miła.**
Jagielski Bolesław, Poznań, **Biały Dom.**
Jacobini Olga, Warszawa, **Sienkiewiczówka.**
Jaroszewska Halina, Warszawa, **Borek.**
Janiszewska Janina, Lublin, Góralka.
Jagiełło Stanisław, Krosno, Zochna.
Jaworska Jadwiga, Warszawa, Szopenówka.
Jarosz Stefan, Poznań, Zakątek.
Jagiełło Antoni, Lublin, Sanat. Wojsk.
Januszewska Zuzanna, Warsz., **Warszawianka.**
Jankowska Aurelja, Wilno, **Maraton.**
Jankowski Tadeusz z ż., Suwałki, Albion.
Jaworski Tadeusz, Warszawa, Atlas.
Jakubuss Cyryl, Starogard, **Sienkiewiczówka.**
Jakubowska Kazimiera, Poznań, Przystań.
Jachoszcz Wacław, Wielkop., **Miła.**
Jerafin Dr. Marcin, Kielce, Arwa.
Jeziorkowska Janina, Warszawa, Kubinówka.
Jeziorański Józef, Osendowice, **Warszawianka.**
Jedliński Władysław, Warszawa, Wojciakówka.
Jeliński Stanisław, Mazury, Bristol.
Jordan Witold, Warszawa, Jaśka.
Jung Mrtyna, Warszawa, **Radowid.**
Juzwik Eugenjusz z ż., Golków, Władysławka.
Juszkiewiczowa Eugenja, Warszawa, Cieślówka.
Jurkow Dr. Roman, Będzin, Cieślówka.
Judowicz Marja, Warszawa, Zawory.
Kalinowski Jehzy, Łódź, Sanato.
Karpiński Kazimierz z ż., Poznań, Ludka.
Karliński Berek, Warszawa, Cis.
Kargowa Marja, Poznań, **Januszek.**
Krasnowska Janina, Warszawa, Mirabella.
Kallerowa Jadwiga z c., Stella.
Krasicka Elżbieta, Warszawa, Zakrzówek.
Kwarcbartowa Marja, Warszawa, Morskie Oko.
Knauer Dr. Albert z ż., Kraków, **Radowid.**
Kaczmarek Wacław, Lublin.
Karczewska Irena, Sielec, Wiosna.
Kamlak Bruno, Ottenstein, Polanka.
Kastnerówna Elżbieta, Poznań, Curuśka.
Kwaśniewska Janina, Warszawa, **Warszawianka.**
Kamińska Wanda, Zakopane, Skibówki 8.
Krajcer Lola, Łódź, Janina.
Karmandrowa Irena, Kielce, Atlas.
Kamińska Jadwiga, Warszawa, Szopenówka.
Kmieć Zofja, Kraków, Krupówki 17.
Kiolbosówna Anna, Jaworzno, **Warszawianka.**
Kirszyłło Irena, Warszawa, Zacisze.
Kirsch Dr. Józef z r., Kraków, H. Europejski.
Klimoszajtis Bolesław, Grodno, Sanat. Wojsk.
Klincer Bolesław, Augustów, Złotogłów.
Kijowski Ryszard, Łódź, **Warszawianka.**
Kijowska Leokadja, Oleszów, **Warszawianka.**
Konieczna Bogdana, Duszniki, Smereków.
Kowalewski Mieczysław, Rzeszów, Biały Dworek.
Konieczny Franc. z ż., Poznańskie, Morskie Oko.
Kolczycki Tadeusz, Łódź, Mascotte.
Kozłowski Witold, Warszawa, Pajac.
Korczyński Tedeusz z ż., Poznań, Oaza.
Kozielski Władysław, Łódź, Kubinówka.
Koksówna Cyla, Tarnów, Trzy Róże.
Kobielaszówna Bronisława, Lublin, Spokojna.
Kłosińska Julja, Warszawa, Wołodyjówka.
Kostrzewa Helena, Warszawa, Pol. Dom Zdr.
Korngold Jadwiga, Kraków, Strzecha.
Korsak Bohdan, Warszawa, **Ruczaj.**
Korsak Rozalja, Warszawa, **Ruczaj.**
Komorowska Aniela, Lublin, Zbyszko.
Kolton Józef, Kalisz, Trzy Róże.
Konwiszer Piotr, Jakubowice, Olimpjada.
Kotus Franciszek, Warszawa, Gosp. Włóczęgów.
Kroszczyński Stanisław, Warszawa, Gencjana.
Knokowski Adam, Warszawa, Bank Polski.
Kozłowski Bolesław, Poznań, Morskie Oko.
Kolasiński Stefan z ż., Kielce, Orawianka.
Kosibowicz Dr. Tadeusz z r., Będzin, Cieślówka.
Konarski Aleksander, Wilczyce, H. Europejski.
Kopecki Józef, Cieszyn, H. p. Gewontem.
Korewo Czesława, Grudziąd, H. p. Gewontem.
Krotkiewicz Władysław, Warszawa, San. Wojsk.
Kozanecka Władysława, Sokólka, Sanat. Wojsk.
Kopiec Karol, Gdynia, Sanat. Wojsk.
Kowalska Jadwiga, Kielce, Sanat. Wojsk.
Kostrzyca Wiktor, Suwałki, Sanat. Wojsk.
Koljewicz Tadeusz, Lwów, Sanat. Wojsk.
Kowalczyk Marja, Poznań, w górach.
Kolombec dwiga, Kraków, **Maraton.**
Konieczny Franciszek z ż., Kazoń, **Maraton.**
Kowalska Zofja, Warszawa, Wawel.
Kostecka Jadwiga, Warszawa, Płomień.
Kondecka Halina, Warszawa, Stamary.
Kornobis Wiesław, Baszków, Biała Róża.
Krótki Paweł, Poznań, Biała Róża.
Kulikowski Kazimierz, Poznań, Ślimakówka.
Kubicki Apolinary, Warszawa, Pajac.
Kupczyk Zygmunt z ż., **Carlton.**
Kuś Paweł, Orzesze, Sanato.
Kuliszkiewicz Kazimierz, Kraków, Kasztelanka.
Krukowski Czesław, Warszawa, Lalka.
Kubicki Feliks z ż., Poznań, Staszeczkówka.
Kumińska Zofja, Warszawa, Antal., Witkiewicz.
Kudelski Władysław, Brudzewice, Curuśka.
Kupczyńska Jadwiga, Warszawa, Sanat. Wojsk.
Kuśnierczyk Wacława, Ostrów M., Sanat. Wojsk.
Kukułka Józef, Kraków, Sanat. Wojsk.
Kuzarowa Ludmiła, Warszawa, San. Wojsk.
Kurzopa Władysław, Staszów, Wiktorja.
Kutnerówna Marja, Warszawa, Stella.
Krygowski Jan z ż., Katowice, Bristol.
Krzyżanowski Kazimierz, Sopoty, Stamary.
Langleben Benjamin, Łódź, Janosik.
Langier Olgierd z ż., N. York, Bristol.
Lasocki Stanisław, Warszawa, Bristol.
Laskier Jakób, Będzin, Stamary.
Laskier Jakób, Będzin, Anastazja.
Lanc Marjan z ż., Kraków, Morskie Oko.
Landau Dr. Józef z ż., Warszawa, Bristol.
Lasocka Edzia, Łódź, Janina.
Leszczyński Zygmunt, Warszawa, Pajac.
Lew Morduch, Wilno, Bocian.
Leski Stanisław z ż., Chełmno, Walówka.
Lewkonowicz Stefan, Bochnia, Kosówka.
Lewenstein Margit, Lwów, Bristol.
Lelito Dr. Jan, Katowice, H. p. Gewontem.
Leszczyc Tadeusz i Marja, Warszawa, H. Sport.
Lipschütz Kazimiera, Kraków, Bristol.
Liberman Ala, Łódź, Morskie Oko.
Lisiewski Midest, Poznańskie, **Przełęcz.**
Liban Jan z ż., Kraków, Bristol.
Lieblich Ruta, Tarnobrzeg, Maryśka.
Liebeskind Maurycy z r., Kraków, **Maraton.**
Lipowski Dr. Włodzimierz, Kraków, Stamary.
Lubelski Marjan, Kutno, H. Sport.

Lubomska Zenobja, Bydgoszcz, Zacisze.
Lubańska Stefanja, Warszawa, Sanat. Wojsk.
Lubiński Bohdan, Warszawa, H. Europejski.
Łusyszyn Bronisł., Ostrów Maz., San. Dr. Łotocki.
Łazarewicz Stefanja, Poznań, Włodka.
Łaska Wanda, Sosnowiec, Oksza.
Łaciński Franciszek, Włoszczowa, Szpital Klim.
Łagodziński Feliks, Radom, **Maraton.**
Łojkowa Janina, Warszawa, Sanat. Wojsk.
Łukaszewicz Antoni, Poznań, **Maraton.**
Łubianka Krystyna, Warszawa, Wawel.
Malczewski Stefan z ż., Zawiercie, Morskie Oko.
Maklewski Antoni z ż., Trętnowice, Kubinówka.
Mar Marja, Warszawa, **Warszawianka.**
Malinowska Marja, Częstochowa, Jordanówka.
Mrass Leokadja, Warszawa, Tadzikówka.
Massalska Janina, Warszawa, Morskie Oko.
Majerczykowa Marja, Łódź, Strzecha.
Malczewski Stefan z ż., Zawiercie, **Kmicic.**
Matejkowa Kazim., Horodenka, Zamoysk., Cieśla.
Margulies Leopold, Kraków, Oaza.
Mauersberger Zofja, Warszawa, Wiosna.
Marmor Szymon z siostrą, Kraków, Notre Dame.
Maś Stanisław, Tarnów, Przystań.
Mały Izak, Warszawa, Notre Dame.
Marxowa Marja, Grodno, San. Wojsk.
Martyn Edward, Łuck, **Konradówka.**
Mądrzykówna Janina, Sosnowiec, Chałub., Cieśla.
Markus Szmeja, Warszawa, Świt.
Manne Hirsch z ż., Kraków, Świt.
Marusieńska Jadwiga, Warszawa, Murań.
Marglowa Dr. Marja, Lwów, Zawory.
Machnikowski Sylwester, Poznań, Czerw. Krzyż.
Mackiewicz Stefan, Lwów, Orawianka.
Marfiak Michalina, Kraków, Rzymianka.
Mendelsohn Marja, Kraków, **Warszawianka.**
Meyerhold Kazimierz, Kraków, Biały Dwór.
Minecki Kazimierz z ż., Poznań, Bristol.
Mianowski Stanisław, Król. Huta, Zamieć.
Michalski Dr. Jerzy, Warszawa, H. Europejski.
Michałowska Halina, Warszawa, Albatros.
Miedziński Henryk, Warszawa, Sanat. Wojsk.
Mincer Bohdan, Augustów, Złotogłów.
Mirsch Rozina, Lwowskie, Czerw. Krzyż.
Michalska Karolina, Lwów, Czerw. Krzyż.
Mondro Anna, Warszawa, Walówka.
Morawski Eustachy, Warszawa, H. Europejski.
Mrowińska Bronisława, Warszawa, Sanat. Wojsk.
Mordrak Eugenjusz, Kutno, Sanat. Wojsk.
Mogilnicki Dr. Tadeusz, Łódź, Poznanianka.
Musiałowa Wilhelmina, Poznań, Złota Pantera.
Munwer Salomon, Warszawa, H. p. Gewontem.
Musset Jeanne z s., Sosnowiec, **Przedświt.**
Muchowicz Marja, Warszawa, Czerw. Krzyż.
Myszkowski Władysław, Częstochowa, **Przedświt.**
Nałkiewicz Michał, Łódź, Bocian.
Namysłowski Dr. Jan, Zacisze Górne, **Szałas.**
Nawratil Izabella, Wieliczka, Świt.
Neumanowa Jadwiga, Warszawa, **Radowid.**
Neyman Sława Jan z ż., Warszawa, Bristol.
Neuman Jan, Lwów, Leśniakówka.
Niemczewska Antonina, Lwów, H. Europejski.
Nirnsteinowa Paulina, Łódź, Jurand.
Nirnsteinowa Raja, Łódź, Jurand.
Niewczyk Jadwiga, Lwów, **Borek.**
Niedziela Stanisław, Bąkowa, Tatry.
Nieniewski Stanisław, Łódź, H. Europejski.
Niedźwiedzka Marja, Wołyńskie, Czerw. Krzyż.
Nowak Stefanja, Żywiec, Beringerówka.
Noskowska Julja, Kraków, H. Europejski.
Nowakowski Edmund, Grudziądz, Olimpjada.
Niedźwiecka Wiktorja, Gdańsk, Strzecha.
Nowicki Witold, Lwów, Polic. Dom Zdr.
Nowakowski Edmund, Grudziądz, w górach.
Nowicki Franciszek, Warszawa, Polanka.
Nowak Witold z ż., H. Europejski.
Noblin Herman Teodor z c., Będzin, Cieślówka.
Nowaczyński Zenon, Równe, Radjon.
Ostroman Chaim Dawid, Równe, Nowot., Zwijacz.
Obłoczyńska Justyna, Warszawa, Alinek.
Orzarewski Regin z r., Warszawa, Wierchy.
Okrzańska Bronisława, Kraków, Promienna.
Olszewska Lis Marja, Warszawa, Rzymianka.
Orciuch Piotr, Wilno, Lipnica.
Orlikowa Celina, Żyrardów, Maryśka.
Orlicka Halina, Warszawa, Bajka.
Obojska Irena, Warszawa, Junka.
Obojska Helena, Warszawa, Junka.
Olesińska H., Warszawa, Ermitage.
Oppam Zbigniew, Warszawa, Ermitage.
Okońska Lidja, Warszawa, H. Sport.
Okęcki Stefan, Nowy Dwór, **Marilor.**
Olaszewska Marja, Warszawa, Oksza.
Obidko Antoni, Pruszków, H. p. Gewontem.
Ososłowiczowa Magdalena, Lwów, Czerw. Krzyż.
Orzeszkowski Sławomir, Warszawa, Dom Tur. N.
Parasol Henryk, Częstochowa, Poraj.
Pawłowski Maksymiljan, Warsz., Polic. Dom Zdr.
Praussówna Helena, Warszawa, Szopenówka.
Patchkowa Romana, Warszawa, **Marilor.**
Pflanzer Wilhelm z ż., Lwów, Sanat. Wojskowe.
Patzer Elżbieta, Warszawa, Silva.
Pastuszyński Franc. z ż., Lwów, Poznanianka.
Perel Jankiel Moszek, Loszczów, Nowot., Zwijacz.
Przedpelska Janina, Wieluń, **Krywań.**
Przedpełska Emilja, Warszawa, Walówka.
Perepletczykow Mikołaj, Warsz., Wołodyjówka.
Persyko Osnas z r., Lublin, Zbyszko.
Przeworski Jerzy z r., Warszawa, Bristol.
Pfeiffer Mieczysław, Warszawa, Bristol.
Plechawski Jan z ż., Poznań, H. p. Gewontem.
Pescht Erwin, Warszawa, Silva.
Piętakowa Halina, Warszawa, **Kmicic.**
Piestrzyńska Antonina, Łódź, Bohdanówka.
Pieńkowska Walerja Irena, Warszawa, **Śnieżka.**
Pieńkowska Julja, Warszawa, **Śnieżka.**
Piaskowski Abr. Ajzyk, Łódź, Bristol.
Piotrowski Ginwiłł Kaz., Kraków, H. p. Gewont.
Piwowarczyk Ignacy, Lublin, **Warszawianka.**
Pinno Alfons, Radom, **Maraton.**
Piotrowska Eliza, Poznań, **Ruczaj.**
Piotrowiczowa Eugenja, Wola Wiś., Czerw. Krzyż.
Pociechowa Halina z s., Kraków, Rynek, Tybuła.
Politowski Rodzisław z ż., Katowice, H. Europ.
Policińska Lucyna, Warszawa, Biały Dwór.
Połczyński Janta Wład., Poznań, Roztoka.
Pożaryska Stanisława, Ryga, **Szałas.**
Polakowski ks. Edward, Drzewica, Smereków.
Płoński Henryk, Krobia, Turkowski.
Pokora Władysław, Chwaliszewo, Curuśka.
Pop Wiktor z ż., Rumunja, Królewianka.
Polomska Karolina, Rydułtowy, Ślązaczka.
Pałęka Leopold z ż., Mała Dąbrówka, Ślązaczka.
Potok Róża, Będzin, **Maraton.**
Poths Marja, Warszawa, Bohdanówka.
Podobińska Wiktorja, Kraków, Janówka.
Pogir Genia, Łódź, Zawory.
Pluszyński Aleksander, Podwołoczyska, Lida.
Pukaczewski Edw. z ż., Częstochowa, Do Rojów.
Pluciński Bohdan, Poznań, Biała Róża.
Rapaport Dr. Izydor, Kraków, Poraj.
Rajcman Władysław, Częstochowa, Morskie Oko.
Ratajczak Aleksander, Poznań, Bristol.
Rapaport Izak, Białystok, **Wersal.**
Radwan Józef z ż., Warszawa, Morskie Oko.
Rerutkiewicz Stanisł., Warsz., Sanat. Dr. Łotocki.
Reinstein Jan, Warszawa, Adela.
Reichman Jadwiga, Warszawa, Staszeczkówka.
Reichman Rena, Warszawa, Steszeczkówka.
Reder Nadzia, Łódź, Wanda.
Reinstein Tadeusz z ż., Warszawa, Adela.
Ripper Jan, Kraków, Morskie Oko.
Richter J., Lwów, Zawory.
Rosenfeld Jakób, Kraków, Morskie Oko.
Rożniewicz Stan., Pelczyska, Szymony, Groblowy.
Romański Władysław, Opatów, Chryzantema.
Rotberg Estera, Łódź, Morskie Oko.
Romer Dr. Eugenjusz, Lwów, Morskie Oko.
Rogalski Dr. Tadeusz z ż., Kraków, Morskie Oko.
Rotwandowa Zofja z s., Warszawa, Mirabella.
Rosnowski Dr. Michał z ż., Warsz., **Konradówka.**
Rosenlicht Bernard, Wieliczka, **Warszawianka.**
Rosiak Paweł, Łódź, Gospoda Włóczęgów.
Rościszewski Łucjan, Broza, **Wielkopolanka.**
Rozwadowski Kazim. z ż., Warszawa, San. Wojsk.
Róg Grzegorz, Jędrzejów, Marysin.
Rożański Władysław, Gdynia, **Maraton.**
Rothert Stanisław, Warszawa, Orawa.
Roszkowska Eugenja, Nowogródek, Pol. Dom Zdr.
Roszkowski Aleks., Nowogródek, Pol. Dom Zdr.
Rojtowa B. z c., Kraków, Zacisze.
Rutkowski Władysław. Łuck, Dom Zdr. S. U. P.

Rychter Edmund, Poznań, Oleńka.
Rybak Apolonja z s., Otłoczyn, Jaworzynka.
Rychlicki Edmund z ż., Poznań, **Januszek.**
Ryniec Ksawery, Włocławek, Dom Zdr. S. U. P.
Rybicki Piotr, Warszawa, Dom Zdr. S. U. P.
Ryszczewska Ewa, Kraków, Pogoń.
Rybka Walenty z ż., Katowice, **Wersal.**

Śramkiewicz Władysław, Pniewy, Morskie Oko.
Śramkiewicz Aleksander, Poznań, Morskie Oko.
Sławkówna Mura, Kalisz, Pajac.
Safrin Hanna z s., Przemyśl, Kościeliska 25.
Sawicka Helena, Piotrków, Urszulanki.
Sawicka Genowefa, Piotrków, Urszulanki.
Sławiński Stanisław, Śrem, Władysławka.
Sare Zenon, Kraków, **Marilor.**
Skarbiński Eugenjusz z ż., Kraków, M. Oko.
Sarkowski Zygmunt, Warszawa, Radjon.
Sabiło Konstanty, Toruń, Sanat. Wojsk.
Skalska Jadwiga, Kielce, Płomień.
Salinger Alfred z ż., Gdańsk, **Krywań.**
Sawczyński Micheła, Nowesioło, Czerw. Krzyż.
Sękowski Karol, Kołaczyce, Sas.
Serafin Dr. Marcin, Kielce, Arwa.
Ślendzińska Irena, Wilno, Wybrana.
Serog Adolf, Cieszyn, **Sienkiewiczówka.**
Sędziszewski Henryk, Kalisz, Bałamutka.
Sicińska Janina, Tarn. Góry, Modrzejów.
Siemianowska Semezan Ant., Warszawa, **Carlton.**
Sikorski Władysław, Warszawa, Morskie Oko.
Świderska Helena, Konin, Mirabella.
Siekierska Jadwiga, Warszawa, Włodka.
Spirer Oskar z ż., Kraków, Kujawianka.
Siudy Franciszek, Rzeszów, Krupówki 2.
Śmieja Dr. Józef z ż., Katowice, Curuśka.
Sielska Wanda, Inowrocław, H. p. Gewontem.
Sikorowa Olga, Przemyśl, Sanat. Wojsk.
Świątecka Eugenja, Warszawa, **Warszawianka.**
Sigłowy Andrzej, Lwów, Czerw. Krzyż.
Sołtys Stefan, Warszawa, Adela.
Sokolnicki Leon, Warszawa, Radjon.
Sobczuk Irena, Trzebinia, **Irusia.**
Sojdowa Marja, Olimpjada.
Sobkiewicz Czesław, Poznań, Przystań.
Sokołów Józef z ż., Łódź, Jerzewo.
Sochowa Marja, Kórnik, Ryś.
Sosnowski Włodzimierz, Warszawa, **Marilor.**
Słomnicka Dorota, Lwów, **Marilor.**
Śmilińska Helena, Katowice, Cieszynianka.
Smołka Helena, Bielsko, Ślązaczka.
Somerstein Alfred, Lwów, H. Europejski.
Sopoćko Janina, Grodno, Sanat. Wojsk.
Smólski Antoni, Łódź, Zacisze.
Sołtysiak Wacław, Września, Poznanianka.
Süssert Alfred, Kraków, Staszeczkówka.
Sułocki Tadeusz, Rybniki, Biały Dwór.
Süsskind Dr. Dawid, Kraków, Lipowy Dwór.
Suffczyńska Jadwiga, Warszawa, Wojciechowo.
Sułkowa Katarzyna, Warszawa, Morskie Oko.
Skrzyński Stefan, Warszawa, Tanwja.
Szypper Jakób, Łódź, Kresy.
Szwanbaum Bron. z c., Warsz., Szkolna, Gąsien.
Scheibler Jerzy z ż., Kamarzew, Bristol.
Sznuk Władysław, Warszawa, Kubinówka.
Szwedo Marja i Wład., Kraków, Roztoka.
Szaynówna Irena, Lwów, Rzymianka.
Schmeidlerówna Janina, Przemyśl, Strzecha.
Schmeidlerowa Anna, Przemyśl, Strzecha.
Schlossberger Julja, Budapest, Morskie Oko.
Szbadi Tiba, Budapest, Morskie Oko.
Szuman Zbigniew, Tarn. Góry, **Radowid.**
Szwaykowski Tadeusz z ż., Warszawa, **Przełęcz.**
Szwiff Samuel, Warszawa, Djana.
Szajdzicki Ignacy z ż., Kraków, Wacława.
Sztark Izabella, Warszawa, Wiosna.
Szczerbiński Jerzy, Warszawa, **Marilor.**
Szulczyński Dionizy, Poznań, Morskie Oko.
Szwaykowska Irena, Bydgoszcz, Złota Pantera.
Szczepański Stanisław z ż., Warsz., Paryżanka.
Schröder Jerzy, Lwów, Antał., Witkiewicz.
Szabonek Henryk, Kraków, Pod Słońcem.
Schräger Dr. Izydor z ż., Kraków, **Biały Dom.**
Szukszto Marja, Kowno, **Konradówka.**
Szkuta Franciszek, Zamość, Sanat. Wojsk.
Szamborska Jadwiga, Warszawa, **Warszawianka.**
Schuster E., Morskie Oko.
Szymborska Romana, Warszawa, Morskie Oko.
Szczerbowa Anna, Warszawa, **Maraton.**
Szmerja Markus, Warszawa, Świt.
Szczepański Józef, Grabów, Janówka.
Szadkowska Władysława, Poznań, **Ruczaj.**
Szysłowski Franciszek z ż., Poznań, Baranówka.
Stawkówna Mura, Kalisz, Pajac.
Stekolszczykówna Elżbieta, Mazury, Modrzejów.
Stapówna Stanisława, Katowice, **Irusia.**
Strzemińska Marja, Warszawa, Baranówka.
Strzemińska Zofja, Warszawa, Baranówka.
Sterling Emilja, Warszawa, Orawa.
Straszczewiczowa Marja z r., Warsz., Zakrzówek.
Stokowski Karol, Olesznki, Stamary.
Stark Izabella, Warszawa, Wiosna.
Stojanowska Marja, Warszawa, Jaśka.
Stillmanówna Eugenja, Kraków, Mascotte.
Strzałkowska Marja, Warszawa, Oksza.
Stasiak Karol, Grodno, Sanat. Wojsk.
Steklucki Stanisław, Kielce, Wojciechowo.
Stępniowa Wiktorja, Dobra, Dom Tur. Naucz.
Staszkiewicz Kamilla, Warszawa, Poznanianka.

Tarnowski Zygmunt, Przyłęszek, H. Sport.
Tarnowska Marja, Płock, Koliba.
Traka Katarzyna, Koziarnia, Za Bramką.
Tadanier Fryderyk, Kraków, Morskie Oko.
Taborska Halina, Poznań, Wawel.
Tarnowska Hr. Gabrjela, Końskie, **Marilor.**
Tretiakówna Zofja, Kraków, Wybrana.
Treutler Halina, Zagórze, **Warszawianka.**
Tempelhofowa Mieczysława, Łódź, Strzecha.
Teicher Mozes, Przemyśl, Curuśka.
Trzebicka Dr. Stefanja, Kraków, Lipowy Dwór.
Trzepińska Walentyna, Piastów, H. p. Gewontem.
Totwenowa Anna, Mostytycze, Szpital Klimat.
Tomaszewski Stefan, Krotoszyn, Sanat. Wojsk.
Turbiak Tomasz, Warszawa, Baranówka.
Tyszkiewicz Roman, Kraków, Roztoka.
Ulatowski Tadeusz, Warszawa, Poranek.
Urbańczykowa Ludwika, Kraków, Polanka.
Urbanowiczowa Aniela, Warszawa, **Biały Dom.**
Urbański Franciszek, Kraków, Sanat. Wojsk.
Waciuta Dymitr, Strzyżowice, Tatary, Zieliński.
Wachs Fajga, Przeworsk, Nowot., Związcz.
Waltas Jerzy, Piotrków, Olimp.
Walicki Br. z r., Krzesłów, Stamary.
Wach Marja, Gdańsk, Trzy Róże.
Waghalter Anna, Warszawa, Gencjana.
Wacowski Marjan Józef, Łódź, **Śnieżka.**
Wanicki Stefan, Kraków, Morskie Oko.
Walawski Edmund, Słonim, Jaśka.
Wawrzyniak Helena, Międzychód, Czerw. Krzyż.
Wacowska Stanisława z c., Włocławek, D. Tur. N.
Walz Karol, Kraków, Lalka.
Wawrzik Kurt, Katowice, Gordona.
Weinstadtowa Marja, Warszawa, Krupówki 35.
Weinberger Hanka, Kraków, Cis.
Weber Wanda, Łódź, Mak.
Westerski Stanisław, Warszawa, **Maraton.**
Wendum Jakób, Kraków, Kresy.
Wereszczyńska Mich. z c., Warszawa, Biała Róża.
Werda Aleksander, Kalisz, Turowski.
Weinberger Emil, Budapest, H. Europejski.
Wesper Stanisław, Poznań, Czerw. Krzyż.
Weirebówna Cypora, Lwów, Anastazja.
Wiśniewska Marja, Warszawa, Sanato.
Winawer Bronisława, Warszawa, H. Sport.
Wierońska Irena, Rawicz, **Przedświt.**
Wietrzykowski ks. Al., Ostrów Wlkp., Sercanki.
Wildstoser Eljasz, Kraków, Morskie Oko.
Wieczorek Agnieszka, Katowice, Polanka.
Wikarski Wincenty, Jeziorki, Bristol.
Wilkowa Stefanja, Przemyśl, Sanat. Wojsk.
Wiśniwska Janina, Lwów, Modrzejów.
Wiszniewicz Dr. Edmund, Warszawa, Przystań.
Wieczorkiewicz Tadeusz, Dąbr. Górn., **Ruczaj.**
Więcek Józef, Kraków, **Wersal.**
Wiatrak Józef, Kraków, Chramcówki, Bijak.

Woźniak Anna, Lwowskie, Krupówki 17.
Wojewódzki Wacław, Dąbr. Górnicza, **Ruczaj.**
Wojdalska Aniela, Warszawa, Stamary.
Wolman Henryk z ż., Włocławek, Piast.
Wójcikówna Marja, Filipowice, Nasza.
Wróblewska Gizela, Kraków, Sanat. Wojsk.
Wolframowa Estera, Warszawa, Zawory.
Wołowski Edmund, Łódź, Zacisze.
Wojtyna Józef, Warszawa, Szopenówka.
Wujec Bolesław, Poznańskie, Modrzejów.
Wyganowska Marja, Warszawa, Rzymianka.
Wyczesany Zygmunt z s., Tarnów, Jordanówka.
Wydrowa Zdzisława, Białystok, Bank Polski.
Wybraniec Mikołaj, Sokal, Pomoc Bratnia.
Wyżykowska Walentyna, Warszawa, Przystań.
Wyspiański Józef, Kraków, Stamary.
Zakrzewska Janina, Kalisz, Pajac.
Zakaszewski Czesław z ż., Warszawa, **Radowid.**
Zagórski Mieczysław, Wadowice, Morskie Oko.
Zalcberg Samuel, Poznań, Morskie Oko.
Zawadzki Mieczysław, Końskie, Alfa.
Zagrodzińska Jadwiga, Warszawa, **Przełęcz.**
Zantman Eugenjusz, Warszawa, **Przełęcz.**
Zantmanowa Melanja, Warszawa, **Przełęcz.**
Zatwardowiczowa Jadwiga, Warszawa, Ostoja.
Zaborowski Alfred, Lipie, Biała Róża.
Zawornicki Berek, Suwałki, Janosik.
Zaremba Tadeusz z ż., Warszawa, **Wielkopolanka.**
Zachoszcz Wacław, Wielkopolska, **Miła.**
Zakrzewska Marja, Latanice, Płomień.
Zagórna Euzebja, Chorzele, Janówka.
Zdanowicz Stanisław, Warszawa, Pol. Dom Zdr.
Zdanowicz Ryszard, Warszawa, Pol. Dom Zdr.
Zdanowicz Janina, Warszawa, Pol. Dom Zdr.
Zarembina Stanisława, Warszawa, **Ruczaj.**
Zajbat Wolf z ż., Łódź, Dworek.
Zebisch Emanuel, Kielce, Sanat. Wojsk.
Zecérówna Jadwiga, Białystok, Leśniakówka.
Zielińska Marja, Warszawa, Morskie Oko.
Zielińska Aniela, Poznań, **Januszek.**
Zieliński Mieczysław, Sosnowiec, **Ruczaj.**
Zielińska Stanisława, Sknilów, San. Wojsk.
Zielińska Marja, Warszawa, **Maraton.**
Ziembicki Marjan, Warszawa, Krupówki 17.
Żelaźnicki ks. Jan, Bargłów, Księżówka.
Żuk Władysław, Katowice, Zakł. św. Józefa.
Żurakowska Janina, Warszawa, Oksza.
Żelazowska Kalina, Łódź, **Przedświt.**

Z dnia 12 lutego 1930.

Antoniuk Wasyl, Kałuszów, Olimpjada.
Abendowa Mala z s., Podgórze, **Sienkiewiczówka.**
Abraham Kurt, Allenstein, Wworzec Tatrz.
Apenszlak Jakób, Warszawa, Djana.
Basiewicz Marja, Warszawa, Baszta.
Balcewicz Arkad., Warszawskie, H. p. Gewontem.
Barszczewicz Jerzy, Warszawa, Albion.
Bein Abraham, Warszawa, Dworek.
Biłyk Józef, Gdańsk, Ermitage.
Brillowa Malwina, Lwów, Strzecha.
Boreysza Jerzy, Warszawa, Czerw. Krzyż.
Błochówna Helena, Warszawa, Polesie.
Boczkowski Jerzy z ż., Warszawa, **Carlton.**
Bortkiewicz Marja, Krzywuk, Przemyślanką.
Buyczycki Wład., Kraków, H. p. Gewontem.
Bukass Karol, Ryga, Tanwja.
Cederbaum Paulina z s., Łódź, Dworek.
Cieszkowski Włodzimierz, Eden.
Cohn Marta, Berlin, Przystań.
Cytermanówna Anna, Warszawa, Bajka.
Cyryńska Mania, Baranowicze, Dworek.
Czapska Wanda, Warszawa, Nasza.
Datek Zofja, Bąkowa, Za Bramką.
Dąbrowska Janina, Lwów, **Warszawianka.**
Damkówna Helena, Mysłowice, Lunieczka.
Dąbrowska Katarzyna, Warszawa, Wacława.
Dawid Bruno, Kraków, **Renaissance.**
Dąbrowski Dr. Stefan, Jeziorki, Bristol.
Dalgiewicz Irena, Warszawa, **Wielkopolanka.**
Dankowa Nella z s., Stanisławów, Paryżanka.
Dziadoszowa Janina z c., Radom, **Wersal.**
Dobrowolska Marja, Lwów, Polic. Dom Zdr.
Domański Leon z ż., Poznań, Jerzewo.
Dudnikowa Zinajda, Chotynicze, Arwa.
Dyrz Henryk, Warszawa, **Wersal.**
Elsner Szymon, Kraków, Zagórze.
Erlich Leib, Łódź, Dworek.
Ebel Józef, Mor. Ostrawa, Stochówka.
Eustachiewicz Zofja z c., Lublin, Żychoniówka.
Fajertag Janina, Łódź, Bajka.
Fajn Cela z siostrą, Łódź, Dworek.
Falęcka Zofja, Warszawa, Wiosna.
Falska Regina, Warszawa, **Carlton.**
Ferencowicz Janina, Radom, **Konradówka.**
Frölich Jan, Januszowice, Żychoniówka.
Förster Natan, Kraków, Łubień.
Fogiel Zygmunt, Warszawa, Djana.
Gąsiorowska Helena, Brześć n. B., **Ruczaj.**
Greifeld Wilhelm, Katowice, Gordona.
Grin Hanna, Kalisz, Trzy Róże.
Górski Zdzisław, Warszawa, Polic. Dom Zdr.
Gościński ks. R. z siostrz., Poznań, Arwa.
Grosberg Bela, Łódź, Szczęsna.
Goldflam Ewa, Warszawa, Trzy Róże.
Goldflam Diana, Włocławek, Trzy Róże.
Grünn Hanna, Kalisz, Trzy Róże.
Haslinger Karol, Łuka Mała, Oleńka.
Hamer Motka, Łódź, Bocian.
Heublum Markus z c., Kraków, Granit.
Hirschhaut Juljan, Drohobycz, Chowanna.
Horecka Marja, Warszawa, Czerw. Krzyż.
Hoppe Franc. Hugo, Allenstein, Dworzec Tatrz.
Jałowy Roman, Wrocław, Smereków.
Janiszewska Katarzyna, Warszawa, Świetlana.
Jaschek Franciszek, Sierza Wodna, Notre Dame.
Janic ks. Stefan, Poznań, **Ziemiański.**
Jasińska Janina, Warszawa, **Ruczaj.**
Jetrtymowska, Lwów, Eden.
Jurkowski Aleksander, Warszawa, Gencjana.
Krzak Hendla, Łódź, Czerw. Krzyż.
Karpiński Władysław, Warszawa, Bajka.
Kaczmarek Stanisława, Warszawa, Baszta.
Karolakówna Helena, Łódź, Jasna.
Krasnodębski Stanisław, Warszawskie, Olimp.
Karczewska Nina, Warszawa, Żychoniówka.
Katyński Dr. Stanisław, Kraków, Oaza.
Könïgil Adolf, Warszawa, E. Europejski.
Kłębek Jan, Mikulińce, Modrzejów.
Krzemiński Józef, Katowice, **Wersal.**
Klechinowska Teresa, Zawiercie, Sanitas.
Kędziorowa Zofja, Warszawa, **Maraton.**
Klein Stanisł. Robert, Mysłowice, Smereków.
Kleniewski Przemysl. z ż., Kluczkowice, Bristol.
Krzemińska Ant., Krakowskie, H. p. Gewontem.
Kirschowa Bronisława, Kraków, **Heńka.**
Kwiatkowska Zofja, Lwów, Polesie.
Kowalska Wierusz Stef., Lwów, Czerw. Krzyż.
Koszyk Władysław, Włodawa, Czerw. Krzyż.
Korbel Marja, Nadybie, Dom Tur. Naucz.
Kopytowska Helena, Kałuszyn, **Leśniczanka.**
Korabnisowa Halina z c., Włodzimierz, Nałęcz.
Kowarzyk Hugon, Kraków, Wierchy.
Kocol Władysław, Paryż, Krupówki 29.
Kowalczykówna Marja, Warszawa, **Maraton.**
Kmyta Jadwiga, Lwów, **Renaissance.**
Lauber Adolf, Tarnów, Łubień.
Laub Dr. Zygmunt, Kraków, Oaza.
Lenzpowski Jakób, Izdebnik, Rzymianka.
Lewandowska Aniela, Warszawa, Zacisze.
Leszczyński Leonard, Warszawa, Radjon.
Löwer Kurt, Prusy, Dworzec Tatrz.
Lisicka Jadwiga, Warszawa, Mołodów.
Lubecki Marjan, Kutno, Arwa.
Łysiński Gwidon, Poznań, Grunwald.
Mandelbaum Regina, Kraków, Dworek.
Majlert Zdzisław, Warszawa, Błękitna.
Malicka Romana, Warszawa, **Renaissance.**
Makowska Marja, Warszawa, Jaworzynk.
Mackiewicz Mojżesz z ż., Brześć n. B., Świt.
Marszałek Tadeusz z r., Łódź, Polesie.
Machnik Józef, Warszawa, Przystań.
Mayznerowa Felicja z c., Warszawa, Bez'mienna.
Masłowski Stanisław, Katowice Bank Polski.
Mańkowska Marja, Jabłonów, Władysławka.
Menchowska Zofja, Węgrów, Mołodów.
Mintz Bernard z siostrą, Warszawa, Wierchy.
Mikulaszek Dr. Edmund, Lwów, Eden.
Mikołajczykówna Józefa, Warsz., Bachledy 488.
Michalska Franciszka, Kraków, H. Europejski.
Morawski Janusz, Płock, Jaworzynka.
Morgenstern Izrael, Gorlice, Morskie Oko.
Morgenstern Ada, Gorlice, Morskie Oko.
Muszałówna Kaz., Warszawa, **Pod M. Boską.**
Myszkowska Helena, Bydgoszcz, Władysławka.
Niedzińska Marja, Warszawa, **Warszawianka.**

Niewiarowski Roman, Toruń, H. p. Gewontem.
Niewiadomska Turowicz H., Pińsk, Hp. Gewont.
Niedzielska Marja, Borysław, Oaza.
Ochoński Stanisław, Stanisławów, Goplana.
Ordyński Dr. Józef, Kraków, **Ruczaj.**
Ostrowiczówna Mania, Kielce, Mascotte.
Pachlewska Helena, Łódź, Błękitna.
Pławecki Józef, Katowice, Krystyna.
Parvi Hieronim, Warszawa, **Radowid.**
Parvi Paulina, Warszawa, **Radowid.**
Pierzchalska Łucja, Warszawa, Świetlana.
Piętkówna Aurelja, Zamość, Świetlana.
Piechowiczówna Luba, Alisów, Janówka.
Piestrzyńska Antonina, Łódź, **Maraton.**
Piotrowski Paweł, Tarnów, Gruwald.
Polkowska Irena, Warszawa, **Warszawianka.**
Pomorska Wanda, Warszawa, Świetlana.
Pukłowa Marja, Kraków, Helenka.
Radwan Józef z ż., Warszawa, Oaza.
Rappaport Bronia, Warszawa, Granit.
Ramme Fryderyk, Bydgoszcz, Stamary.
Reichertowa Gustawa, Warszawa, Trzy Róże.
Reichstein Stanisław, Łódź, Bristol.
Rieger Roman z s., Król. Huta, Poranek.
Rolańska Helena, Warszawa, Bajka.
Rojewski Miecz., Czeladź, Polic. Dom Zdr.
Rotkopf Blima, Warszawa, Anastazja.
Rolańska Helena, Warszawa, Bajka.
Ryłko Stanisława, Warszawa, H. Europejski.
Spasińska Jadwiga, Warszawa, Eden.
Spasińska Irena, Warszawa, Eden.
Sadłowski Józef, Pruszków, Albion.
Szamkiewicz Barbara, Poznań, Atlas.
Skąpska Halina z s., Kraków, Stamary.
Sechawer Erna, Pomorze, Ustup 497.
Skwierczyńska Stefanja, Warszawa, Poranek.
Świerczyński Tadeusz, Warszawa, Sanato.
Sokołów Janina, Warszawa, **Carlton.**
Sobiestjańska Zofja, Łódź, Sanato.
Szerer Felicja, Warszawa, **Radowid.**
Schultz Artur, Allenstein, Dworzec Tatrz.
Schultz Georg, Allenstein, Dworzec Tatrz.
Szturmheit Maks. z ż., Berlin, Kalatówki.
Szymandera Marjan, Poznań, Arwa.
Szamrotowa Zofja z c., Kraków, Oaza.
Scherer Wiktor z r., Kraków, Oaza.
Szymański Stanisław, Łuck, **Miła.**
Szurak Janusz z r., Bydgoszcz, Dzidzia.
Szymańska Julja Halina, Warszawa, Ludka.
Schermant Ludwik, Kraków, Bristol.
Szpilfogel Marjan, Warszawa, Świt.
Schrager Dr. Izyd. z ż., Kraków, Piast.
Storchowa Jetty, Lwów, Strzecha.
Stypińska M., Warszawa, Bachledy 488. (C. d. n.)

INFORMATOR

a) Dział adresowy:

Urzędy i instytucje:

Urząd gminny, ul. Krupówki, „Bazar Polski".
Zarząd Uzdrowiska, Rynek.
P. Starosta Powiatowy przyjmuje we wtorki między godz. 10 a 12 przed południem w biurze Zarządu Uzdrowiska.
Komisarjat Pol. Państw., Rynek.
Urząd Parafialny, ul. Krupówki, obok kościoła paraf.
Lekarz klimat., Dr. Mastalerz, Biuro lekarza w Zarządzie Uzdrowiska, Rynek.
Biuro meldunkowe w Zarz. Uzdr., Rynek.
Szpital Klimatyczny, ul. Szpitalna.
Stacja Ratunkowa Zarządu Uzdrowiska w Zakopanem — Szpital Klimatyczny — telef. Nr. 444.
Tatrz. Ochotn. Pogot. Ratunkowe, ul. Krupówki, dworzec P. Tow. Tatrz.
Komenda Garnizonu, Zakopane, w Sanatorjum Wojsk. im. Marsz. J. Piłsudskiego.
Biuro meldunkowe dla osób wojskowych: na Posterunku Żandarmerji — ul. Chramcówki, willa „Wojtuś".
Urząd Pocztowy i Telegraficzny, Krupówki 22.
Dworzec Samochodowy, ul. Krupówki, obok restauracji Karpowicza.
Pol. Towarz. Tatrzańskie, ul. Krupówki, „Dworzec Tatrzański".
Muzeum Tatrzańskie im. Dra Tytusa Chałubińskiego, Krupówki, obok dworca Tatrzańskiego.
Dr. Włodzimierz Jasiński, notarjat, Krupówki 39.
Sekretarjat Gremjum Właśc. Pensj., ul. Witkiewicza 1 — godziny urzędowania od 4—6 po południu (16—18). Tel. 308.
Państwowy nadzór lasów tatrzańskich — inż. M. A. Liberak, ul. Chałubińskiego, willa „Liberaków".

Adwokaci:

Dr. I. Krittenstein, ul. Krupówki 39, tel. 343.
Dr. Stanisł. Aulich, Krupówki 45, tel. 447 — naprzeciw M. Oka, za „Bazarem Polskim".
Dr Józef Bulanda, ul. Ogrodowa, Willa „Jaśka" za pocztą, tel. 407.
Dr Józef Diehl, delegat Izby adwokackiej, ul. Sienkiewicza, willa „Chochlik", tel. 417, przyjmuje od 4—6 po południu.
Dr Bertold Fass, ul. Krupówki 27, dom Fr. Bachledy Curusia, tel. 404.
Dr Franciszek Kowalski, Krupówki, dom J. Krzysiaka.
Dr. Stanisław Wierzbicki, ulica Kościuszki, dom B. Rajskiego, tel. 245.

b) Dział ogłoszeniowy:

Apteki:

„Pod Opatrznością Boską", ul. Witkiewicza.
III Apteka, B. Masłowskiego, Chramcówki, tel. 246
Najstarsza Apteka „Pod Białym Orłem", E. Tabeau, Krupówki, obok Trzaski.

Fotograficzne Zakłady:

H. Schabenbeck, Krupówki 57. Tel. 136. Przyjmuje roboty amatorskie. Skład przyborów.

Krawcy:

„Sport", Krupówki 49 (P. Lal i F. Mizia).
Ludw. Willinger, Krupówki 51, w podw., tel. 548.

Towary bławatne:

O. Kretschmer, Krupówki 74.

Galanterja, przybory do szycia i haftu:

Antoni Krzyżak, Krupówki, róg ul. na Rynek.
Mangel Maks, vis a vis Morskiego Oka (obuwie, trykotaże, bielizna, manufaktura), tel. 427.

Pamiątki, zabawki, art. sport.:

Bazar „Pod Góralem", Krupówki 49 (Instrumenty muzyczne).
Pracownia art. rzeźb. T. Wieczorka, ul. Jagiellońska, Willa „Szopenówka".

Rowery, gramofony i płyty.

„Hydropol", Zakopane, Krupówki 74.

Restauracje.

Stan. Karpowicz i Syn, najstarsza, znana ze znakomitej kuchni restauracja, ul. Krupówki.

Opony, smary i akcesorja samochodowe.

„Hydropol", Zakopane, Krupówki 74.

Biura sprzedaży wil i parcel:

T Siemianowski, obok poczty, tel. 327.
J. Kubiński, Krupówki 27, tel. 397.

Banki:

Bank Podhalański — Spółdzielczy, ul. Krupówki — własny gmach, vis a vis Poczty, tel. 401.

Cena ogłoszeń.

Za wiersz milimetrowy na I-ej stronie 60 gr, w tekście 45 gr, na ostatniej stronie 30 gr. Przy ogłoszeniach serjowych stosowne rabaty.

Prenumerata.

P. T. Prenumeratorów zamiejscowych uprasza się przekazywać prenumeratę przez P. K. O. Kraków, Nr. konta 409.650.

Adres Redakcji i Administracji: Zakopane — Składnica Gremjum pensjonatów, ul. Witkiewicza, **telefon Nr. 581.** — PKO. Kraków Nr. konta 409.650.

Wydawca: Maksymiljan Skibiński, Zakopane. — Redaktor naczelny i odpowiedz.: Dr. Józef Żychoń, Zakopane. Drukarnia Pawła Mitręgi w Cieszynie.